

Sufinancira
Europska unija

EUROPSKA UNIJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Sufinancira i provodi
Vijeće Europe

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo pravosuđa, uprave i
digitalne transformacije

Gradimo Europu
za djecu i s djecom

ANALIZA NEDOSTATAKA U OSPOSOBLJAVANJU

13. rujna 2024.

Zajednički projekt Europske unije i Vijeća Europe „Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj” 23HR02

Projekt sufinancira Europska unija iz Instrumenta za tehničku potporu, a sufinancira ga i provodi Vijeće Europe u suradnji s Europskom komisijom i Glavnom upravom za potporu strukturnim reformama (DG REFORM).

Autorice:

gđa Ana Babić Pezo, koordinatorica stručnog tima i savjetnica pravobraniteljice za djecu
docentica Ivana dr. sc. med. Pavić Šimetin, specijalistica školske medicine, zamjenica
ravnatelja i voditeljica Službe za školsku medicinu, mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti
Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo

gđa Helenca Pirnat Dragičević, pravobraniteljica za djecu Republike Hrvatske

gđa Ella Selak Bagarić, klinička psihologinja, voditeljica Centra za zdravlje mladih

Izjava o odricanju odgovornosti:

Ova studija izrađena je uz pomoć sredstava zajedničkog programa Europske unije i Vijeća Europe. Njezin sadržaj isključiva je odgovornost autorica. Stavovi izraženi ovdje ni na koji se način ne mogu smatrati službenim mišljenjem Europske unije ili Vijeća Europe.

Sadržaj

SAŽETAK.....	5
UVOD U PROCJENU POTREBA	7
<i>Barnahus model.....</i>	<i>7</i>
<i>Cilj analize nedostataka u osposobljavanju</i>	<i>7</i>
<i>Polazišta za analizu.....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
Početno izvješće	8
Preporuka Odbora UN-a za prava djeteta Hrvatskoj.....	9
Prethodne analize nedostataka u obrazovanju/osposobljavanju u pogledu zaštite djece žrtava ..	10
Pravni okvir.....	10
Statistički podatci o djeci žrtvama i svjedocima	11
SAVJETOVANJE S DIONICIMA	12
<i>Okvir i metodologija</i>	<i>12</i>
<i>Anketa</i>	<i>14</i>
<i>Kvantitativna analiza.....</i>	<i>14</i>
<i>SWOT analiza.....</i>	<i>16</i>
<i>Kvalitativna analiza</i>	<i>18</i>
<i>Utvrđeni nedostaci u trenutačnim programima osposobljavanja.....</i>	<i>21</i>
Rascjepkanost i nedosljednost	21
Potreba za pouzdanim mehanizmima evaluacije	21
Nedostatak stalnog praćenja.....	21
<i>Utvrđene potrebe za specijaliziranim osposobljavanjima i protokolima ...</i>	<i>22</i>
<i>Preporuke za rješavanje utvrđenih nedostataka u obrazovanju</i>	<i>23</i>
Sveobuhvatni nastavni planovi i programi	23
Prijedlog koordinacije za provedbu Barnahus modela.....	23
Izgradnja kapaciteta	25
Sustavno i decentralizirano obrazovanje	25
Učinkovito osposobljavanje.....	25
Međuagencijsko zajedničko osposobljavanje	25
Forenzičko ispitivanje	26
Liječnički pregled	26
Terapeutsko osposobljavanje na temelju traume.....	26
SAVJETOVANJE S DJECOM.....	27
<i>Okvir i metodologija</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>Rezultati i preporuke.....</i>	<i>28</i>
ZAKLJUČCI	30
ZAVRŠNE PREPORUKE	31

LITERATURA	34
DODATCI	37
<i>Dodatak 1.: Statistički podatci o djeci žrtvama i svjedocima.....</i>	<i>37</i>
<i>Dodatak 2. Pregled dokumentacije postojećih programa te nastavnih planova i programa osposobljavanja u posljednjih 5 godina</i>	<i>39</i>
<i>Dodatak 3. Upitnik.....</i>	<i>42</i>
<i>Dodatak 4.: Dnevni red i popis sudionika sastanka održanog 26. srpnja 2024., Zagreb.....</i>	<i>47</i>
<i>Dodatak 5. Tablice iz kvantitativne analize</i>	<i>49</i>
<i>Dodatak 6. Hrvatska psihološka komora – odobrenje Etičkog odbora za provedbu istraživanja</i>	<i>60</i>
<i>Dodatak 7. Sudjelovanje djece – preporuke.....</i>	<i>61</i>
<i>Dodatak 8. Popis obrazovnih aktivnosti koje provodi Ženska soba</i>	<i>66</i>
<i>Dodatak 9. Aktivnosti koje je Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba provela u posljednjih pet godina</i>	<i>73</i>

SAŽETAK

Barnahus model predstavlja multidisciplinarni pristup prilagođen djeci, osmišljen za pružanje potpore djeci žrtvama i svjedocima uključenima u pravne postupke. U Republici Hrvatskoj trenutačno se provodi projekt „Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj“ čiji je cilj osnivanje prve Dječje kuće na nacionalnoj razini. Ovom inicijativom nastoji se osigurati skrb djeci žrtvama kaznenih djela, ponajprije seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja, u skladu s međunarodnim smjernicama i primjerima pozitivne europske prakse. Jedinstveni pristup Barnahus modela ima za cilj spriječiti ponovnu traumatizaciju i viktimizaciju djece osiguravanjem njihova liječenja u sigurnom i podržavajućem okružju.

Analiza počinje pregledom Barnahus modela, naglašavajući njegov značaj i ciljeve analize potreba za osposobljavanjem nužnima za uspješnu provedbu. Prikazan je detaljan okvir za analizu, potkrijepljen početnim izvješćem iz zajedničkog projekta „Uspostavljanje Barnahus modela.“ U radu se prikazuju zakonodavni okvir, trenutačna praksa i statistički podatci koji se odnose na zaštitu djece žrtava i svjedoka, naglašavajući postojeće nedostatke unutar tih sustava.

Provedeno je savjetovanje s djecom i s ključnim dionicima kako bi se obuhvatile različite perspektive. Kvantitativne i kvalitativne analize tih savjetovanja otkrile su prepreke osposobljavanju i utvrdile nedostatke u postojećim obrazovnim programima. Povratne informacije djece usklađene su s mišljenjima stručnjaka, što ukazuje na to da stručnjaci nisu dovoljno osposobljeni za prepoznavanje potreba djece žrtava i odgovaranje na njih, posebno u smislu komunikacije i pružanja odgovarajuće potpore. Nadalje, savjetovanja su naglasila da isključivo odnos odrasle osobe prema njima određuje hoće li im se i do koje granice povjeriti i uspjeti pružiti potrebnu podršku bez obzira na profesionalnu ulogu samog stručnjaka. To naglašava ključnu važnost poticanja suosjećanja i poštovanja u radu s djecom žrtvama i svjedocima.

Rezultati SWOT analize pokazuju da Hrvatska posjeduje snažne stručne kapacitete u više sektora koji su ključni za učinkovitu provedbu Barnahus modela. Stručnjaci iz obrazovnog sustava (pedagozi, socijalni pedagozi, odgojitelji, rehabilitatori, psiholozi, učitelji), zdravstvenog sustava (ginekolozi, psihijatri, specijalisti dječje i adolescentne psihijatrije, klinički psiholozi, psihoterapeuti, sudski vještaci) i pravosudnog sustava i policije (stručnjaci za maloljetničku delinkvenciju i žrtve nasilja, stručnjaci za razgovor s djecom, kriminolozi, odvjetnici, državni odvjetnici, sudci, pravobranitelji za djecu) donose različite perspektive i bogato iskustvo u zaštiti djece. Preventivni programi u školama, uz godišnje planove i strategije, dodatno jačaju napore za podizanje svijesti i sprječavanje zlostavljanja djece. Međutim, izazovi i dalje ostaju, osobito u smislu slabe međusektorske povezanosti i nedostatka koordinacije. Poboljšana suradnja i međusobno poštovanje među stručnjacima iz različitih sektora ključni su za osiguranje sveobuhvatnog i integriranog pristupa zaštiti djece. Tijekom savjetovanja također je prepoznat i razmotren nedostatak evidencije o provedenim osposobljavanjima, kvaliteti obrazovanja i evaluaciji. Kod centraliziranih usluga postoji rizik od ograničavanja pristupa za djecu u ruralnim i udaljenim područjima, a naglašena je potreba za dodatnim osposobljavanjem i evaluacijom kako bi se osiguralo pružanje visokokvalitetnih usluga. Rad se zaključuje završnim preporukama, naglašavajući važnost usklađivanja programa osposobljavanja s utvrđenim potrebama kako bi se osigurala zaštita i potpora djeci

žrtvama i svjedocima. Preporuke naglašavaju potrebu za trajnom suradnjom među dionicima i uvođenjem specijaliziranih protokola i programa osposobljavanja.

U Hrvatskoj je potrebno uspostaviti novi Barnahus model osposobljavanja koji se temelji na međusektorskoj suradnji, kontroli kvalitete koja uključuje bilježenje i evaluaciju te snažnoj i održivoj institucionalnoj potpori s uspostavljenim vodstvom, koordinacijom i resursima. Pravilna koordinacija i učinkovita organizacija ključni su za stvaranje sigurnog i poticajnog okružja za djecu.

UVOD U PROCJENU POTREBA

Barnahus model

U Republici Hrvatskoj trenutno je u tijeku provedba projekta „Implementacija Barnahus modela u Hrvatskoj“. Riječ je o zajedničkom projektu Europske unije i Vijeća Europe, čiji je glavni korisnik Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. Cilj projekta je podržati Hrvatsku u uspostavi prve Dječje kuće na nacionalnoj razini, po modelu Barnahus , u kojoj će se prema međunarodnim smjernicama i perspektivnoj europskoj praksi liječiti djeca žrtve kaznenih djela, prvenstveno seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja.

Dječja kuća osigurat će multidisciplinarni i međuagencijski pristup, osiguravajući suradnju i koordinaciju različitih tijela unutar ustanove prilagođene djeci koja nudi cjelovite usluge za dijete i obitelj pod jednim krovom. To podrazumijeva da će dijete žrtva seksualnog nasilja i uznemiravanja u Dječjoj kući dati svoj iskaz koji će se snimati i koristiti tijekom kaznenog postupka kako bi se izbjeglo ponovno svjedočenje djeteta žrtve. Osim toga, ako je potrebno, dijete žrtva će biti pregledano od strane liječnika te će dobiti terapijske usluge i tretman mentalnog zdravlja kao i socijalnu podršku u Dječjoj kući. Cilj ovakvog jedinstvenog pristupa je izbjeći ponovnu traumatizaciju i viktimizaciju djeteta u sigurnom okruženju.

Projekt sufinancira Europska unija kroz Instrument tehničke podrške, a provodi ga i sufinancira Vijeće Europe u suradnji s Europskom komisijom, Glavnom upravom za potporu strukturnim reformama (DG REFORM). Proračun projekta je 666.503 EUR, s planiranim trajanjem od 30 mjeseci. Tijekom razdoblja provedbe projekta, koji službeno počinje u rujnu 2023. i traje do veljače 2026., Hrvatskoj će se pružiti tehnička pomoć za uspostavljanje operativnog i organizacijskog okvira za provedbu Barnahus modela na nacionalnoj razini. To će se postići kroz različite aktivnosti usmjerene na sljedeće rezultate:

1. Uspostava pravnog, političkog i institucionalnog okvira za Barnahus model u Hrvatskoj;
2. Unapređenje znanja i kapaciteta stručnjaka koji rade s djecom u područjima seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja;
3. Podizanje svijesti stručne i šire javnosti o problematici seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece.

Kako bi se postigli gore navedeni rezultati, provedena je analiza nedostataka u obuci, koja se radi paralelno s detaljnim izvješćem o pravnoj, političkoj i institucionalnoj procjeni

Cilj analize nedostataka u osposobljavanju

Opći je cilj analize nedostataka u osposobljavanju utvrđivanje postojećih nedostataka i davanje preporuka za ciljno i/ili interdisciplinarno osposobljavanje u svrhu potpore provedbi Barnahus modela u Hrvatskoj.

Posebni su ciljevi ove analize utvrditi sljedeće:

1. organizacijske aspekte provođenja osposobljavanja s naglaskom na sve odgovorne sektore, institucije i skupine stručnjaka koji sudjeluju u edukaciji kao (su)organizatori, predavači i sudionici, ističući prepreke i pozitivna iskustva
2. stručne aspekte provedbe osposobljavanja koji su važni za provedbu Barnahus modela.

Svrha je ove analize pružiti preporuke dionicima i donositeljima politika o:

1. mogućoj potrebi za novim Barnahus modelom osposobljavanja ili unaprjeđenjem postojećeg osposobljavanja i
2. temeljima koji bi se trebali osigurati kako bi se organiziralo potrebno osposobljavanje na održiv način i uz visoke standarde kvalitete.

Polazišta za analizu

Tijekom početne faze projekta pripremljeno je Početno izvješće koje je pružilo preliminarno istraživanje o perspektivama različitih dionika uključenih u buduće funkcioniranje Barnahus modela u Hrvatskoj. Također su istaknuti stavovi i izazovi u uspostavljanju Barnahus modela u Hrvatskoj od strane različitih institucija i stručnjaka koji su sudjelovali u bilateralnim savjetovanjima, što je omogućilo provedbu analize potreba za osposobljavanjem stručnjaka. Osim početnog izvješća, polazišne točke za analizu uključivale su preporuke Odbora UN-a za prava djeteta za Hrvatsku, postojeći zakonodavni okvir i praksu te dostupne statističke podatke o djeci žrtvama i svjedocima seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja.

Početno izvješće

Cilj [Početnog izvješća](#), koje je pripremljeno tijekom početne faze projekta „Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj“, bio je utvrditi glavne potrebe i izazove za buduću uspostavu Barnahus modela. Organizirano je savjetovanje s nadležnim ministarstvima i institucijama, a projektni tim utvrdio je pravne i političke potrebe, potrebe za međuresornom koordinacijom, razmjenom informacija i upravljanje predmetima, potrebe za početnim osposobljavanjem i potrebe koje se odnose na sudjelovanje djece i savjetovanja s djecom. Ključni dionici uključeni u zaštitu djece koja su žrtve nasilja, svjedoci nasilja i žrtve seksualnog zlostavljanja sljedeći su:

- sudstvo (Vrhovni sud Republike Hrvatske, Visoki kazneni sud, Državno odvjetništvo, Županijski sud u Zagrebu),
- Ministarstvo unutarnjih poslova, uključujući policiju i Policijsku akademiju,
- Ministarstvo zdravstva,
- Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike,
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih,
- Hrvatska odvjetnička komora,
- Pravobraniteljica za djecu,

- Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Pravosudna akademija,
- Hrvatsko psihološko društvo i Vrhovni sud.

Projektni tim Vijeća Europe savjetovao se s navedenim dionicima i razgovarao o raspoloživim mogućnostima osposobljavanja i potrebama za osposobljavanje stručnjaka koji rade na slučajevima seksualnog zlostavljanja djece te u područjima u kojima je potrebna posebna intervencija. Na temelju nedostataka u osposobljavanju i podizanju svijesti, sastavljene su preporuke i smjernice za buduće projektne aktivnosti, uključujući:

- uspostavu sustava specijaliziranih i osposobljenih sudaca, državnih odvjetnika i odvjetnika za djecu
- utvrđivanje potreba za osposobljavanjem različitih stručnjaka koji rade s djecom i za djecu, uključujući buduće osoblje Barnahusa, socijalne radnike, policijske službenike i prosvjetne radnike
- odgovaranje na potrebu za međuresornim i multidisciplinarnim osposobljavanjem
- uvođenje obveznog osposobljavanja o seksualnom zlostavljanju djece i pravima djece za sve stručnjake koji rade s djecom i za djecu
- postavljanje pohađanja holističkih tečajeva osposobljavanja uvjetom za razvoj karijere
- razvijanje posebnih potreba za osposobljavanjem o seksualnom zlostavljanju djece na internetu
- izgradnju budućeg osposobljavanja na postojećim interdisciplinarnim pristupima koji su već razvijeni u nekoliko institucija (Pravosudna akademija, Policijska akademija, Agencija za odgoj i obrazovanje ili buduća Akademija socijalne skrbi)
- izgradnju budućeg osposobljavanja na postojećim strukturama koje su dostupne izvan Zagreba (kao što su četiri regionalna centra za provođenje stručnog osposobljavanja Pravosudne akademije i 94 regionalna zavoda za socijalni rad)
- podizanje svijesti javnosti o seksualnom zlostavljanju djece i ulozi Barnahusa modela
- osiguravanje dovoljno financijskih sredstava za izgradnju kapaciteta za osposobljavanje stručnjaka koji rade s djecom i za djecu – preporuka namijenjena nacionalnim tijelima.

Preporuka Odbora UN-a za prava djeteta Hrvatskoj

Odbor UN-a za prava djeteta u svojem posljednjem izvješću Hrvatskoj preporučio je, među ostalim:

- osiguravanje obveznog osposobljavanja i smjernica o pravima djeteta, zaštiti najboljeg interesa djeteta i sudjelovanju djeteta za sve stručnjake koji rade s djecom i za djecu u pravosuđu, socijalnoj skrbi, zdravstvu, obrazovanju, alternativnoj skrbi, migracijskim službama, medijima itd.
- Kad je riječ o nasilju nad djecom i zlostavljanju, preporučuje sljedeće:
- Provođenje kampanja i programa za roditelje i stručnjake koji rade s djecom o nenasilnim i participativnim oblicima roditeljstva te discipliniranju djece i ukidanju svakog oblika tjelesnog kažnjavanja djece.
- Razvijanje sveobuhvatne politike za sprječavanje, suzbijanje i praćenje svih oblika nasilja nad djecom, seksualnog nasilja i iskorištavanja djece te nasilja na internetu.
- Osiguravanje da se zlostavljanje odmah prijavi i istraži, koristeći višesektorski pristup prilagođen djeci kako bi se izbjegla ponovna viktimizacija.
- Prihvatanje audiovizualnog svjedočenja djeteta kao primarnog dokaza.
- Pružanje sveobuhvatne potpore djeci žrtvama za oporavak od traume i osiguravanje odgovarajuće kazne za počinitelje.

- Podizanje svijesti o štetnim učincima dječjih brakova, posebice u romskoj zajednici, te njihovu utjecaju na fizičko i mentalno zdravlje te dobrobit djevojčica.

Kad je riječ o pravosuđu prilagođenom djeci, Odbor preporučuje:

- Ubrzavanje sudskih postupaka koji uključuju djecu i pružanje osposobljavanja o pravosuđu prilagođenom djeci za sve stručnjake koji rade s djecom.
- Pružanje psihološke, socijalne i druge potpore djeci žrtvama i svjedocima, osiguravajući da su svi stručnjaci koji provode razgovore, preglede i druge istrage s djecom osposobljeni za suočavanje s njihovim potrebama, dobi, zrelosti i razvojem te daju prednost najboljim interesima djeteta.
- Promicanje alternativnih mjera za djecu u sukobu sa zakonom, koristeći pritom oduzimanje slobode samo kao posljednje sredstvo i za što kraće vrijeme, u skladu s međunarodnim standardima.

Prethodne analize nedostataka u obrazovanju/osposobljavanju u pogledu zaštite djece žrtava

Kako bi se stekao detaljniji uvid u prethodno provedene analize u vezi s nedostacima u osposobljavanju, proveden je pregled relevantne postojeće literature. Studija koju su proveli Van Welzenis i Ricijaš¹, pod okriljem UNICEF-a, pruža temeljit pregled postojećih istraživanja i naglašava kritična područja koja je potrebno poboljšati. Podatci su uključeni kako bi se ispitalo jesu li preporuke predstavljene u to vrijeme (2018.) provedene u usporedbi s razdobljem ove analize.

Pravni okvir

Hrvatska je potpisnica brojnih međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava i interesa djece. Hrvatska je država potpisnica Konvencije UN-a o pravima djeteta i njezina Fakultativnog protokola o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji, Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Konvencija iz Lanzarotea), Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istambulska konvencija) i Konvencije o kibernetičkom kriminalu (Budimpeštanska konvencija). Osim toga, Vijeće Europe, čija je članica i Hrvatska, 2010. usvojilo je Smjernice Odbora ministara o pravosuđu po mjeri djece. Nacionalno zakonodavstvo usklađeno je s tim međunarodnim dokumentima, osiguravajući zaštitu djece žrtava i svjedoka nasilja u okviru Kaznenog zakona, Zakona o kaznenom postupku, Zakona o sudovima za maloljetnike i brojnih drugih podzakonskih akata. Nacionalni propisi usklađeni su s Direktivom 2012/29/EU o uspostavi minimalnih europskih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te Direktivom 2011/93/EU o borbi protiv seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije.

Uz propise koji osiguravaju zaštitu djece žrtava i svjedoka, međunarodni propisi i dokumenti

¹ I. Van Welzenis, N. Ricijaš i UNICEF, „Procjena potreba za osposobljavanjem i procjena institucionalnih potreba: Potrebe za osposobljavanjem pravosudnih stručnjaka i psihosocijalnih stručnjaka koji se bave dječacima i djevojčicama uključenima u kaznene postupke te institucionalne potrebe nacionalnih instituta/odjela za osposobljavanje pravosudnih i psihosocijalnih stručnjaka za djecu“, 2018., <https://www.croris.hr/crosbi/publikacija/rad-ostalo/782255>.

koji Hrvatsku obvezuju na to da osigura osposobljavanje stručnjaka uključenih u pomoć i zaštitu djece žrtava i svjedoka uključuju:

- Standardna minimalna pravila UN-a za provedbu maloljetničkog pravosuđa (Pekinška pravila) (1985.),
- Smjernice UN-a za prevenciju maloljetničke delinkvencije (Rijadske smjernice) (1990.),
- Pravila UN-a za zaštitu maloljetnika lišenih slobode (Havanska pravila) (1990.),
- Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji (2000.),
- Smjernice UN-a o pravdi u stvarima koje uključuju djecu žrtve i svjedoke zločina (2004.),
- Odbor UN-a za prava djeteta, Opći komentar br. 10 o pravima djece u maloljetničkom pravosuđu (2007.) (CRC-GC10),
- Europska pravila za maloljetne prijestupnike koji podliježu sankcijama ili mjerama (2008.),
- Zajednički pristup UN-a pravdi za djecu (2008.),
- Model zakona UN-a o pravosuđu u stvarima koje uključuju djecu žrtve i svjedoke zločina (2009.),
- Smjernice Vijeća Europe o pravosuđu po mjeri djece (2010.),
- Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Konvencija iz Lanzarotea) (2012.),
- Model zakona UN-a o pravosuđu u stvarima koje uključuju djecu u sukobu sa zakonom (2013.),
- Model strategija i praktičnih mjera UN-a za uklanjanje nasilja nad djecom u području prevencije kriminala i kaznenog pravosuđa (2014.)

Ovaj međunarodni pravni okvir predstavlja osnovu za pružanje odgovarajućeg osposobljavanja za sve stručnjake koji su uključeni u pružanje posebnih vrsta pomoći djeci žrtvama i svjedocima. Više informacija o međunarodnom i nacionalnom zakonodavnom okviru dostupno je u dokumentu „[Analiza pravnog, političkog i institucionalnog okvira u pogledu zaštite djece i postupanja u slučajevima nasilja nad djecom, uključujući i seksualno nasilje u Hrvatskoj](#)“ pripremljenog također u okviru projekta.

Statistički podatci o djeci žrtvama i svjedocima

Odbor UN-a za prava djeteta utvrdio je nedostatke u prikupljanju podataka o djeci i preporučio je Hrvatskoj da razvije sveobuhvatan sustav prikupljanja podataka za sve osobe mlađe od 18 godina. Prema podatcima Vijeća Europe jedno od petoro djece seksualno je zlostavljano, što je statistički podatak potkrijepljen nacionalnim podatcima. Praćenje broja djece žrtava i svjedoka teško je jer se većina otkrivenih slučajeva seksualnog nasilja ili zlostavljanja ne progoni. Međutim, tim stručnjaka uspio je prikupiti niz statističkih podataka o toj temi koji pokazuju potrebu za sveobuhvatnom uslugom potpore unutar Barnahusa (vidjeti Dodatak 1.).

SAVJETOVANJE S DIONICIMA

Okvir i metodologija

Osnovni je cilj bio utvrditi i predložiti jedinstveni model osposobljavanja za rješavanje nedostataka u trenutačnim programima osposobljavanja relevantnih stručnjaka koji rade s djecom i za djecu u okviru multidisciplinarnih i međuresornih procesa. Sastavni dijelovi ovog modela uključuju: uključenost svih sektora (višesektorsko osposobljavanje), oslanjanje na prethodna hrvatska i međunarodna iskustva i primjere najboljih praksi, rješavanje nedostataka u postojećem osposobljavanju u usporedbi s procijenjenim potrebama, evaluaciju i/ili nadzor, kontrolu kvalitete, održivost i nacionalnu pokrivenost/doseg.

Metode: Održani su sastanci i savjetovanja putem interneta sa savjetnicima za analizu potreba za unaprjeđenjem osposobljavanja u okviru projekta EU-a/Vijeća Europe „Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj“, odabranog u suradnji s Vijećem Europe. Ciljevi su bili:

- 1) utvrđivanje dionika koji će biti uključeni u analizu postojećeg obrazovanja
- 2) razvoj i distribucija upitnika (pitanja otvorenog i zatvorenog tipa te kombinirana pitanja), za prikupljanje podataka o postojećem osposobljavanju
- 3) osnovna kvantitativna i kvalitativna analiza podataka prikupljenih putem upitnika
- 4) priprema sastanka savjetnika i dionika radi zajedničke izrade prijedloga za potrebno osposobljavanje (SWOT analiza).

Osim toga, pregledana je relevantna literatura koja se odnosi na prethodne analize (do 2018.) nedostataka/manjkova u osposobljavanju u pogledu zaštite djece žrtava te preporuke predstavljene u to vrijeme.

Kvantitativnom i kvalitativnom analizom podataka prikupljenih pomoću posebno osmišljenog upitnika proveden je pregled postojećih programa i planova osposobljavanja u posljednjih pet godina, od 2019. do 2024. (vidjeti Dodatak 2.)².

Upitnik koji je dostupan u Dodatku 3. sadržava 31 pitanje, od kojih se jedno odnosi na instituciju/organizaciju koja ispunjava upitnik, pet na ispitanike, a 25 na značajke provedenog osposobljavanja. Zbog malog uzorka nisu provedene metode ispitivanja statističke značajnosti.

Rezultati: Savjetnici su utvrdili 32 ustanove/organizacije. Kriteriji uključivanja:

- Višesektorska zastupljenost: obrazovanje, zdravstvo, socijalna skrb, policija i pravosuđe.
- Cjeloživotno osposobljavanje (ne osnovno obrazovanje, tj. ne srednjoškolski programi, preddiplomsko, diplomsko i poslijediplomsko obrazovanje)
- Nacionalna razina djelovanja uz odgovarajući kontinuitet i reprezentativnost (među udruženjima uključena su ponajprije strukovna udruženja, kao i UNICEF zbog prethodno provedenih strateških aktivnosti povezanih s ovom temom i njegove uloge UNICEF-a u civilnom društvu).

² Dostavljena dokumentacija znatno se razlikovala ovisno o institucijama, pri čemu su neke samo navele područja ili nazive obrazovnih programa, dok su druge pružale detaljan opis njihove provedbe. U tom kontekstu postoje znatna metodološka ograničenja.

Popis 32 kontaktirane institucije/organizacije:

1. Agencija za odgoj i obrazovanje nastavnika
2. Udruga hrvatskih sudaca
3. Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež
4. Društvo medicinskih sestara dječjih vrtića
5. Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba
6. Hrvatska udruga medicinskih sestara
7. Hrvatska odvjetnička komora
8. Hrvatska komora edukacijskih rehabilitatora
9. Hrvatska komora medicinskih sestara
10. Hrvatska komora psihoterapeuta
11. Hrvatska komora socijalnih pedagoga
12. Hrvatska komora socijalnih radnika
13. Hrvatsko dermatovenerološko društvo
14. Hrvatski zavod za hitnu medicinu (HZHM)
15. Hrvatski zavod za javno zdravstvo
16. Hrvatska liječnička komora
17. Hrvatsko pedijatrijsko društvo
18. Hrvatski pedagoško-književni zbor
19. Hrvatsko pedagoško društvo
20. Hrvatska psihološka komora
21. Hrvatsko društvo sudskih vještaka i procjenitelja
22. Hrvatsko društvo za dječju i adolescentnu psihijatriju i psihoterapiju
23. Hrvatsko društvo za hitnu medicinu
24. Hrvatsko društvo za forenzičku psihijatriju
25. Hrvatsko društvo za ginekologiju i opstetriciju
26. Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju
27. Hrvatsko društvo za spolno prenosive bolesti
28. Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu
29. Pravosudna akademija
30. Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“, Ministarstvo unutarnjih poslova
31. Strukovna udruga kriminalista
32. UNICEF.

Sve 32 institucije/organizacije imale su priliku tijekom srpnja 2024. iznijeti svoje mišljenje o zaključcima proizašlima iz analize upitnika i zaključcima sastanka održanog 26. lipnja 2024. (vidjeti dnevni red i popis sudionika u Dodatku 4.), u postupku distribucije široj javnosti (široj skupini dionika). Među tim dionicima bili su i članovi savjetodavne skupine za provedbu Barnahus modela u Hrvatskoj. Nisu zaprimljeni ispravci ili dodatci koji bi utjecali na sadržaj zaključaka što ukazuje na to da je postignuta podrška šire javnosti/publike.

Anketa

Opći je cilj analize nedostataka u obrazovanju i osposobljavanju utvrditi i predložiti jedinstveni obrazovni model koji bi otklonio nedostatke u osposobljavanju. Ukupno u 13 ispunjenih upitnika je navedeno da su provedena osposobljavanja koja su više ili manje povezana sa seksualnim nasiljem nad djecom u zadnjih 5 godina. Međutim, u 16 odgovora navodi se da u zadnjih 5 godina nije provedeno osposobljavanje. Samo 23 osposobljavanja bila su usmjerena isključivo na temu seksualnog nasilja i iskorištavanja djece. U 85 osposobljavanja jedna od nekoliko tema bila je seksualno nasilje i iskorištavanje djece. Većina osposobljavanja, ukupno 188, odnosila se na nasilje nad djecom u širem smislu, bez posebnog osvrta na seksualno nasilje. Evaluaciju je provelo šest institucija/organizacija, provjeru znanja njih dvije, dok je potvrdi o sudjelovanju izdalo njih sedam. Sedam institucija/organizacija namjerava redovito ponavljati osposobljavanje, dok se nastavak edukacije ili superviziju za sudionike osigurava samo UNICEF. Glavne prepreke obuhvaćaju široko područje djelovanja, kao i nedostatak vremena, financijskih sredstava, stručnjaka i interesa.

Kvantitativna analiza

Od 13 odgovora, 12 ih je bilo više ili manje potpunih, s tim da je upitnik bio u cijelosti ili djelomično ispunjen. Usmeno je prenesen i jedan odgovor (Hrvatskog društva za spolno prenosive bolesti) u kojem se navodi da prof. dr. Mihael Skerlev u svojim predavanjima o HPV infekciji na raznim stručnim skupovima za liječnike uvijek ističe potrebu sumnje na seksualno nasilje nad djecom u određenim kliničkim slikama.

Postavljeno pitanje glasillo je: „Koliko je osposobljavanja vaša institucija/organizacija (kao suorganizator, jedini organizator, podupiratelj, sponzor ili u drugom svojstvu) provela u proteklih pet godina (od lipnja 2019. do trenutka završetka upitnika) u sljedećim područjima?“ Zatražen je numerički odgovor (uz navođenje broja osposobljavanja) u trima kategorijama: a) seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedina tema osposobljavanja; b) seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedna od tema osposobljavanja; c) ostali oblici nasilja nad djecom (navesti samo broj tečajeva osposobljavanja na kojima je nasilje nad djecom bila jedina tema, a ne jedna od nekoliko tema).

U proteklih pet godina provedena su samo 23 tečaja osposobljavanja na kojima je jedina tema bila seksualno nasilje i iskorištavanje djece. Ta 23 tečaja osposobljavanja provelo je pet institucija: Hrvatski pedagoško-književni zbor, UNICEF, Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež, Agencija za odgoj i obrazovanje te Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“, Ministarstvo unutarnjih poslova. Pod odgovorom b) navedeno je 85 tečajeva osposobljavanja, dok je pod odgovorom c) naveden najveći broj, 188 tečajeva osposobljavanja.

Na pitanje „Je li provedena evaluacija?“ pozitivno je odgovorilo šest institucija/organizacija. Na pitanje „Je li na kraju osposobljavanja obavljena provjera znanja?“ bila su dva pozitivna odgovora. Na pitanje „Je li polaznicima izdana potvrda?“ bilo je pozitivno sedam odgovora. Na pitanje „Bi li polaznik trebao ponovno pohađati osposobljavanje ili biti podvrgnut nadzoru (superviziji)?“ bio je samo jedan pozitivan odgovor, UNICEF-ov. Na pitanje „Hoće li se osposobljavanje redovito ponavljati?“ sedam institucija/organizacija odgovorilo je pozitivno.

Na pitanje „Koje su bile prepreke u provođenju osposobljavanja o zaštiti djece od seksualnog nasilja?“, odgovori su uključivali vrlo širok opseg aktivnosti organizacije, nedostatak vremena za provedbu osposobljavanja, nedostatak financijskih sredstava, nedostatak stručnjaka za provedbu osposobljavanja i nedostatak interesa, dok pet institucija/organizacija nije navelo prepreke za provedbu osposobljavanja.

Tablica 2. Sažetak odgovora

Pitanje	Potvrdni odgovori
Je li upitnik u potpunosti ili djelomično ispunjen?	12
Je li provedena evaluacija?	6
Je li na kraju osposobljavanja obavljena provjera znanja?	2
Je li polaznicima izdana potvrda?	7
Bi li polaznik trebao ponovno pohađati ovo osposobljavanje ili biti podvrgnut nadzoru?	1 (UNICEF)
Hoće li se osposobljavanje redovito ponavljati?	7
Broj tečajeva osposobljavanja (jedina tema: seksualno nasilje i iskorištavanje djece)	23
Broj tečajeva osposobljavanja (jedna od tema: seksualno nasilje i iskorištavanje djece)	85
Broj tečajeva osposobljavanja (jedina tema: drugi oblici nasilja nad djecom)	188

Prepreke za provedbu osposobljavanja :

- Širok opseg organizacijskih aktivnosti
- Nedostatak vremena za provedbu osposobljavanja
- Nedostatak financijskih sredstava
- Nedostatak stručnjaka za vođenje osposobljavanja
- Nedostatak interesa
- Pet institucija/organizacija nije navelo prepreke

Kvantitativna analiza rezultata dobivenih iz upitnika „Seksualno zlostavljanje djece 2019. – 2024.“ prikazana je u tablicama priloženima ovom izvješću u Dodatku 5. (napominjemo da su institucije u ovim tablicama navedene kronološkim redoslijedom kojim su odgovarale).

Ispitanici su dali dodatne komentare i preporuke:

- Hrvatsko pedijatrijsko društvo svake dvije godine organizira nacionalni kongres, a tema zlostavljanja djece u širem kontekstu uvijek je prisutna u prezentacijama različitih stručnjaka. Međutim, nije riječ o sustavnom osposobljavanju na tu temu. Hrvatsko pedijatrijsko društvo također napominje da je njihovo područje djelovanja vrlo široko.
- UNICEF je naveo da su najčešće prepreke u njihovoj analizi povezane s financijskom održivošću i kapacitetom sustava za apsorpciju i planiranje rada kako bi se omogućilo sudjelovanje stručnjaka. UNICEF također ističe specifičnost rada s posebno ranjivim skupinama kao ključnu temu. Agencija za odgoj i obrazovanje kao ključnu temu ističe osposobljavanje za provedbu znanstveno procijenjenih programa sprječavanja seksualnog nasilja.
- Agencija za odgoj i obrazovanje redovito provodi evaluacije stručnih skupova o zadovoljstvu sadržajima osposobljavanja, s prosječnim ocjenama od 4,9 i više. Učinkovitost osposobljavanja nije procijenjena, ali je provedena znanstvena evaluacija

učinkovitosti programa za koje su se polaznici osposobljavali.

- Hrvatska komora socijalnih pedagoga spominje evaluaciju koja se odnosi na konferencije, s odjeljkom posvećenim ovoj temi.

Hrvatska odvjetnička komora redovito održava osposobljavanja iz kaznenog i obiteljskog prava. Predavači su sudci, profesori, psiholozi, psihijatri itd. U mnogim od tih tečajeva osposobljavanja obrađuje se tema seksualnog zlostavljanja djece.

U okviru priprema za prvu fazu savjetovanja (kvalitativna analiza) izradom internetskog upitnika utvrđene su određene kvalitativne prednosti i napredak u nekim osposobljavanjima provedenima u proteklih pet godina, kao što je pokrivenost. Na primjer, Policijska akademija provela je opsežno osposobljavanje posebno usmjereno na seksualno nasilje i iskorištavanje djece, s detaljnim strukturiranjem tečajeva u predavanja, seminare, vježbe i rasprave. Međutim, uočeni su kvalitativni nedostaci u smislu nedostatka sveobuhvatnijeg pristupa, nedostatka održivosti, stalnog poboljšanja suradnje među različitim dionicima te praćenja kvalitete, provedbe i učinkovitosti.

Organiziran je sastanak s predstavnicima dionika (institucije/organizacije/udruženja) koji je strukturiran u četirima cjelinama: Barnahus u Hrvatskoj, situacijska analiza, mišljenja imenovanih stručnjaka metodama razmjene ideja i SWOT analize te zaključci s preporukama za potrebno osposobljavanje. Šesnaest stručnjaka je sudjelovalo uživo a pet na daljinu na sastanku koji je održan 26. lipnja 2024.

SWOT analiza

Sastanak je pripremljen u suradnji sa stručnjacima koje su imenovala 32 institucije/organizacije/udruge. Sastanak je održan 26. lipnja 2024. godine od 11 do 15 h u prostorijama pravobraniteljice za djecu, Teslina 10, Zagreb.

Za sastanak je pripremljen detaljan dnevni red (Dodatak 4.), u kojem su navedeni ciljevi i svrhe svake točke, podijeljene u četiri cjeline:

1. Barnahus u Hrvatskoj
2. Prikaz stanja utvrđenog upitnikom (analiza situacije)
3. Mišljenja imenovanih stručnjaka
4. Zaključci s preporukama

Tijekom sastanka provedena je SWOT analiza.

Tijekom radionice predstavljene su dosadašnje aktivnosti povezane s uspostavljanjem Barnahus modela, kao i kvantitativna i kvalitativna analiza podataka prikupljenih od nadležnih tijela o osposobljavanju stručnjaka koji se bave seksualnim zlostavljanjem djece. Sudionici su zatim podijeljeni u tri heterogene skupine, od kojih je svaka obuhvaćala predstavnike iz različitih sektora kako bi se osigurala različite perspektive i doprinosi iskustvima. Za procjenu situacije s postojećim edukacijama u cilju uspostavljanja Barnahus modelu u Hrvatskoj korištena je SWOT analiza (prednosti, slabosti, prilike i prijetnje).

Rezultati SWOT analize:

PREDNOSTI		SLABOSTI	
Kategorija	Pojedinosti	Kategorija	Pojedinosti
Stručnjaci	Obrazovni sustav: pedagozi / socijalni pedagozi, odgojitelji, rehabilitatori, psiholozi, učitelj	Suradnja	Loša međusektorska povezanost / nedostatak koordinacije stručnjaka
	Zdravstveni sustav: ginekolozi, psihijatri, specijalisti dječje i adolescentne psihijatrije, klinički psiholozi, psihoterapeuti, sudski vještaci		Nedovoljna suradnja
	Pravosudni sustav i policija: stručnjaci za maloljetničku delinkvenciju i žrtve nasilja, stručnjaci za razgovor s djecom, kriminolozi, odvjetnici, državni odvjetnici, sudci, pravobranitelji za djecu		Nedostatak međusobnog poštovanja
	Postojeća suradnja	Drugo	Nedostatak zapisa
Obrazovanje	Besplatni preventivni programi u školama		Manjak osoblja
	Preventivne strategije za svaku školsku godinu		Nedostatna suradnja
	Godišnji plan i program školskih aktivnosti		Kvaliteta obrazovanja
	Postojeći programi osposobljavanja		Nedostatna evaluacije
			Centralizacija
			Nedostatna senzibilizacija
MOGUĆNOSTI		PRIJETNJE	
Kategorija	Pojedinosti	Kategorija	Pojedinosti
Institucionalna potpora	Primjer dobre prakse: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Stručna sposobnost	Održivost
	Motivacija za uvođenje modela		Nedostatak profesionalnih usluga
	Priopćena potpora Vlade		Emocionalna iscrpljenost stručnjaka
	SNEP program Ženske sobe		Preopterećen sustav (socijalna služba)
Koordinacija	Koordinacijsko tijelo za multidisciplinarne aktivnosti		Motivacija
			Nedostatak terapeuta
			Centralizacija
		Organizacija	Neorganiziranost stručnjaka
			Nedovoljna obuhvaćenost pojedinih područja

Rezultati SWOT analize pokazuju da Hrvatska ima snažne stručne kapacitete u različitim sektorima koji su ključni za uspješnu provedbu Barnahus modela. Stručnjaci iz obrazovnog, zdravstvenog i pravosudnog sustava te policije donose različite perspektive i bogato iskustvo u zaštiti djece. Besplatni preventivni programi u školama, godišnji planovi i strategije dodatno jačaju preventivne mjere i svijest o zlostavljanju djece. Međutim, slaba međusektorska povezanost i nedostatak koordinacije predstavljaju znatne izazove. Potrebno je poboljšati suradnju i uzajamno poštovanje među stručnjacima iz različitih sektora kako bi se osigurao učinkovit i sveobuhvatan pristup zaštiti djece. Tijekom radionice također je prepoznat i razmotren nedostatak evidencije o provedenim osposobljavanjima, kvaliteti obrazovanja i evaluaciji. Centralizacija usluga može otežati pristup djeci iz ruralnih i udaljenih područja. Također postoji potreba za dodatnim osposobljavanjem i evaluacijama kako bi se osigurale usluge visoke kvalitete.

Mogućnosti za poboljšanje uključuju iskustva postojećih primjera dobre prakse, kao što je Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, te potporu Vlade, koja može poslužiti kao temelj za daljnji razvoj i provedbu modela. Osnivanje koordinacijskog tijela za multidisciplinarnu aktivnost može znatno unaprijediti suradnju i učinkovitost. Prijetnje uključuju održivost projekta, nedostatak profesionalnih usluga i preopterećenost sustava socijalne skrbi. Neorganiziranost stručnjaka i nedovoljna pokrivenost pojedinih područja također predstavljaju rizike koji zahtijevaju pažljivo planiranje i potporu sredstvima.

Kvalitativna analiza

Analiza primljenih programa osposobljavanja, popisa i evidencije prikupljenih u ovoj studiji odnosi se na razdoblje od 2019. do 2024³.

Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“ kao organizacijska jedinica Policijske uprave **Ministarstva unutarnjih poslova** provodi osposobljavanje policijskih službenika. U skladu s Uredbom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva unutarnjih poslova, primarna djelatnost Policijske akademije, odnosno njezinih organizacijskih jedinica, pružanje je osnovnog obrazovanja za zanimanje policajca, visoko obrazovanje, usavršavanje, stručno osposobljavanje i napredno osposobljavanje policijskih službenika; razvoj odgovarajućih programa osposobljavanja, sudjelovanje u izradi i provedbi Godišnjeg plana obrazovanja i osposobljavanja za policijske službenike te Godišnjeg plana obrazovanja i osposobljavanja za ostale državne službenike u Ministarstvu unutarnjih poslova. Navedene teme na različite se načine obrađuju u Policijskoj školi „Josip Jović“, Veleučilištu kriminalistike i javne sigurnosti te Službi za cjeloživotno obrazovanje. **Policijska akademija** u proteklih je pet godina provela devet tečajeva osposobljavanja na kojima je seksualno nasilje i iskorištavanje djece bila jedina tema osposobljavanja te 29 tečajeva osposobljavanja na kojima su te teme bile među temama koje su se obrađivale. Dodatno, održala je pet tečajeva osposobljavanja usmjerenih na druge oblike nasilja. Tečajevi osposobljavanja trajali su ukupno 466 nastavnih sati. Predavanja su trajala 93 sata. Seminari su trajali 15 sati. Vježbe su trajale ukupno 288 sati, a rasprave 10 sati. Policijska akademija organizirala je **tečaj** čiji je cilj bio pružanje specijaliziranog stručnog

³ Dostavljena dokumentacija znatno se razlikovala ovisno o institucijama, pri čemu su neke samo navele područja ili nazive obrazovnih programa, dok su druge pružale detaljan opis njihove provedbe. U tom kontekstu postoje znatna metodološka ograničenja.

osposobljavanja službenika kriminalističke policije za samostalno bavljenje sprječavanjem i suzbijanjem maloljetničke delinkvencije, predmetima kaznenopravne zaštite djece i nasilja u obitelji. Tečaj je strukturiran kao teorijska predavanja i praktične vježbe u ukupnom trajanju od 250 nastavnih sati, od čega je 65 sati namijenjeno teorijskoj nastavi, 181 sat praktičnim vježbama i 4 sata provjeri znanja. Tečaj se obično održava jednom godišnje, a od 2019. godine završilo ga je ukupno 88 polaznika: 25 polaznika 2019. godine, 20 polaznika 2020. godine, 19 polaznika 2022. godine i 24 polaznika 2023. godine.

Osim toga, Policijska akademija organizirala je dva specijalizirana seminara na temu „Istraga seksualnih zločina nad djecom na internetu“ i „Provedba istražnih razgovora s djecom žrtvama kaznenih djela“. **Prvi** je razvijen kako bi se osiguralo temeljito osposobljavanje za specijalizirane policajce kriminalističke policije. Ovaj seminar u trajanju od 40 sati osmišljen je kako bi se poboljšala njihova sposobnost da samostalno provode istrage kaznenih djela počinjenih nad djecom putem interneta i prikupljaju digitalne dokaze. Sudionici seminara policijski su službenici zaduženi za organizacijske i koordinacijske aktivnosti u području visokotehnoloških kaznenih djela koja uključuju iskorištavanje djece u pornografske svrhe. Ti su službenici iz različitih policijskih odjela i usredotočeni su na provedbu istraga o zločinima počinjenima nad djecom korištenjem suvremenih tehnologija. Od 2019. seminar je održan devet puta, a završila su ga ukupno 124 sudionika: 28 sudionika 2019. godine, 31 sudionik 2021. godine, 40 sudionika 2022. godine i 25 sudionika 2023. godine. **Drugi** je uspostavljen u svrhu unaprjeđenja stručnog usavršavanja policijskih službenika. Seminar je usmjeren na osposobljavanje službenika za samostalno prikupljanje informacija od djece žrtava kaznenih djela u skladu s primjerima najboljih praksi i međunarodnim standardima. Temelji se na PEACE modelu razgovora i primjeni pravnih propisa i podzakonskih akata u Republici Hrvatskoj. Seminar je strukturiran kao teorijska predavanja i praktične vježbe u ukupnom trajanju od 35 nastavnih sati. Od 2019. godine seminar je održan pet puta, a završio ga je ukupno 71 sudionik: 15 sudionika 2019. godine, 14 sudionika 2021. godine, 11 sudionika 2022. godine, 15 sudionika 2023. godine i 16 sudionika 2024. godine (podatci za razdoblje od 2019. do 2024.).

Hrvatsko društvo medicinskih vještaka Hrvatskog liječničkog zbora, zajedno s Razredom za medicinske znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao suorganizatorom pod okriljem **Ministarstva zdravstva** Republike Hrvatske, organiziralo je 10. prosinca 2022. stručni simpozij pod nazivom „Multidisciplinarni aspekt medicinskog vještačenja kod spolnog zlostavljanja“.

Hrvatska psihološka komora ne provodi programe osposobljavanja u smislu osposobljavanja psihologa i drugih stručnjaka za rad s djecom izloženom seksualnom nasilju i iskorištavanju ili drugim oblicima nasilja. U svrhu stručnog usavršavanja, Psihološka komora dodijelila je stručne bodove za navedena predavanja:

- **Ženska soba**, organizacija civilnog društva iz Zagreba, u sklopu europskog projekta „Seksualno nasilje – edukacijski i preventivni program *online*“ organizirala je konferenciju s međunarodnim sudjelovanjem pod nazivom „Šutnja je teret – glasno protiv seksualnog nasilja nad djecom.“ (15. 5. 2024.)
- **Psihološki centar Carpe Diem** u suradnji sa stručnjacima s dugogodišnjim iskustvom u radu s djecom (dr. sc. Marija Crnković, klinička psihologinja i Nikolina Škrlec, diplomirana grupna analitička psihoterapeutkinja) održao je stručni skup pod nazivom

„Rad s djecom i mladima žrtvama spolnog zlostavljanja“ za stručnjake koji se u svojem radu mogu susresti sa zlostavljansom djecom. Sastanak je trajao pet sati. (3. 5. 2024.)

- 11. 5. 2023. i 22. 5. 2023. – internetski seminar „Izloženost nasilju i mentalno zdravlje djece i mladih“ u trajanju od 3 sata, namijenjen stručnim suradnicima u osnovnim i srednjim školama, predavačice: Ella Selak Bagarić, klinička psihologinja i Nada Kegalj, školska psihologinja. Internetski seminar organiziran je povodom tragičnog događaja (masovnog ubojstva učenika) u jednoj beogradskoj osnovnoj školi
- 7. 6. 2024. – internetski simpozij „Nasilje – stručni odgovori“ u trajanju od 5 sati, u organizaciji Koordinacije komora u sustavu socijalne skrbi (Hrvatska komora socijalnih radnika, Hrvatska komora edukacijskih rehabilitatora, Hrvatska komora socijalnih pedagoga, Hrvatska komora psihoterapeuta i Hrvatska psihološka komora)

Hrvatska psihološka komora također je (su)organizirala sljedeće konferencije koje su kao jednu od tema uključivale i druge oblike nasilja nad djecom:

- 2. konferencija školskih psihologa „Horizonti snage“, Zagreb, 29. veljače – 1. ožujka 2024. (voditelji: Hrvatska psihološka komora, Agencija za odgoj i obrazovanje te Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu)
- 2. KOKOSS konferencija „Interdisciplinarnost kao resurs – pojedinac i zajednica u fokusu“, Dubrovnik, 22. – 25. veljače 2024. (u organizaciji Koordinacije komora u sustavu socijalne skrbi: Hrvatska psihološka komora, Hrvatska komora socijalnih radnika, Hrvatska komora edukacijskih rehabilitatora, Hrvatska komora socijalnih pedagoga i Hrvatska komora psihoterapeuta)
- Konferencija školskih psihologa „Horizonti snage“, Zagreb, 3. – 4. ožujka 2023. (u organizaciji Hrvatske psihološke komore, Agencije za odgoj i obrazovanje te Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu)
- KOKOSS konferencija „Interdisciplinarnost kao resurs – sinergija i suradnja stručnjaka za otpornije i održivo društvo“, Vodice, 23. – 25. veljače 2023. (u organizaciji Koordinacije komora u sustavu socijalne skrbi: Hrvatska psihološka komora, Hrvatska komora socijalnih radnika, Hrvatska komora edukacijskih rehabilitatora, Hrvatska komora socijalnih pedagoga i Hrvatska komora psihoterapeuta)

Ženska soba

Ženska soba, Centar za žrtve seksualnog nasilja, od 1. siječnja 2019. do 28. lipnja 2024. održala je ukupno 1371 obrazovnu aktivnost (osposobljavanja, predavanja, radionice) za 17.680 osoba, a sve su navedene u Dodatku 8. Osim toga, održano je 65 obrazovnih aktivnosti u kojima je jedna od tema bila seksualno nasilje nad djecom (iako ne i jedina) te 18 aktivnosti povezanih s drugim oblicima nasilja nad djecom.

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba⁴ specijalizirana je zdravstvena ustanova, primjer dobre prakse u Hrvatskoj u zaštiti zlostavljane i zanemarene djece. Poliklinika je dostavila popis projekata u kojima je sudjelovala, kao i osposobljavanja koja je organizirala na temu nasilja nad djecom, koji je dostupan u Dodatku 9. Iz dostavljenih podataka možemo vidjeti da su provedene 34 aktivnosti koje se odnose na teme seksualnog nasilja i iskorištavanja djece.

⁴ Potrebno je uzeti u obzir da je ova Poliklinika naknadno uključena u analizu na temelju savjeta dionika zbog važnosti znanja i iskustva za nacionalni kontekst, iako je riječ o instituciji Grada Zagreba. Zbog naknadnog

Utvrđeni nedostaci u trenutačnim programima osposobljavanja

U Hrvatskoj postoje znatni nedostaci i manjkovosti u organizaciji osposobljavanja o sprječavanju seksualnog zlostavljanja djece. Ti se nedostaci ponajprije odnose na nedostatak sveobuhvatnih i održivih programa, neadekvatne okvire za evaluaciju i nedovoljno praćenje.

Rascjepkanost i nedosljednost

Trenutačni programi osposobljavanja o sprječavanju seksualnog zlostavljanja djece u Hrvatskoj rascjepkani su i nedosljedni. Primjetan je nedostatak standardiziranih i kontinuiranih inicijativa za osposobljavanje koje se bave višestrukim aspektima sprječavanja seksualnog zlostavljanja djece. Mnogi postojeći programi često su *ad-hoc*, kratkoročni i ne uključuju integraciju u šire nastavne planove i programe ili napore za dopiranje do zajednica. Ta rascjepkanost dovodi do razlika u znanju i pripremljenosti prosvjetnih radnika, roditelja i same djece.

Potreba za pouzdanim mehanizmima evaluacije

Postoji velika potreba za pouzdanim mehanizmima evaluacije za procjenu učinkovitosti preventivnih programa. Bez odgovarajućih okvira za evaluaciju, vrlo je zahtjevno mjeriti učinak obrazovnih inicijativa, utvrditi područja za poboljšanje i učinkovito raspodijeliti resurse. Jasna metrika i kriteriji evaluacije ključni su kako bi se osiguralo da se napori uloženi u prevenciju temelje na dokazima i da pružaju mjerljive rezultate u smanjenju slučajeva seksualnog zlostavljanja djece.

Nedostatak stalnog praćenja

Nedostatak stalnog praćenja pogoršava problem. Mehanizmi praćenja ključni su za stalnu procjenu provedbe programa, pridržavanje smjernica i prepoznavanje novih izazova ili nedostataka u širenju znanja. Stalno praćenje osigurava da obrazovne intervencije ostanu relevantne i odgovaraju na promjene društvenih potreba i dinamike u vezi sa zaštitom djece.

uključivanja u kratkom roku te zbog pitanja lokalne, a ne nacionalne reprezentativnosti, Centar nije prošao cijeli proces popunjavanja upitnika. Stoga neki podatci iz kvantitativne analize nisu prikupljeni. Pitanje reprezentativnosti s naknadnim uključivanjem i kratkim rokom odnosi se i na Žensku sobu.

Utvrđene potrebe za specijaliziranim osposobljavanjima i protokolima

1. Liječnici opće i školske medicine
 - Prepoznavanje znakova i simptoma seksualnog zlostavljanja djece tijekom rutinskih liječničkih pregleda.
 - Vođenje osjetljivih medicinskih razgovora s djecom i adolescentima.
 - Suradnja sa službama za zaštitu djece, policijom i psihološkim službama.
2. Pedijatri
 - Iskoristiti specijalizirano osposobljavanje za razvoj djeteta i komunikaciju primjerenu dobi u vezi sa seksualnim zlostavljanjem.
 - Dijagnosticirati i upravljati fizičkim i psihološkim zdravstvenim posljedicama zlostavljanja.
 - Integracija s multidisciplinarnim timovima za sveobuhvatnu podršku i intervenciju.
3. Psiholozi i psihijatri
 - Razviti tehnike za procjenu i terapiju na temelju traume za djecu žrtve.
 - Razumjeti psihološki učinak seksualnog zlostavljanja u različitim razvojnim fazama.
 - Pružiti intervencije utemeljene na dokazima, kao i podršku za oporavak.
4. Socijalni radnici
 - Koristiti znanje o zakonima i protokolima o zaštiti djece za prijavu sumnje na zlostavljanje.
 - Provoditi procjene obiteljskih i okolišnih čimbenika koji utječu na sigurnost djeteta.
 - Zagovarati prava i dobrobit djece žrtava unutar pravnog sustava.
5. Provedba zakona
 - Provedba osposobljavanja o tehnikama forenzičkog ispitivanja i prikupljanje dokaza od djece žrtava.
 - Razumijevanje pravnih postupaka i zakona o zaštiti djece koji se odnose na slučajeve seksualnog zlostavljanja.
 - Suradnja s pružateljima zdravstvenih usluga i socijalnim službama radi koordiniranog istraživanja i podrške.
6. Sudski vještaci
 - Primjena standardiziranih protokola za prikupljanje i analizu forenzičkih dokaza u slučajevima seksualnog zlostavljanja djece.
 - Održavanje i osiguravanje integriteta forenzičkih dokaza.
 - Svjedočenje kao vještaci u pravnim postupcima, pridržavajući se etičkih i pravnih standarda.
7. Osoblje hitne pomoći
 - Pružanje brze procjene i liječenje akutne fizičke i emocionalne traume kod djece žrtava.
 - Koordinacija s agencijama za zaštitu djece i sudskim vještacima za hitnu i dugoročnu skrb.
8. Pravni stručnjaci
 - Razumijevanje prava djece i pravnih okvira za kazneni progon slučajeva seksualnog zlostavljanja.
 - Osigurati praksu u sudnici koja je prilagođena djeci i pružiti podršku djeci svjedocima.
 - Zagovarati zakonske reforme za jačanje zaštite od seksualnog zlostavljanja

djece.

9. Obrazovni stručnjaci

- Prepoznavanje znakova i simptoma seksualnog zlostavljanja djece
- Razumijevanje protokola i zakonskih obveza za prijavu sumnje na zlostavljanje djece.
- Pružanje emocionalne podrške učenicima koji bi mogli biti žrtve seksualnog zlostavljanja.
- Provedba preventivnih programa u školskom okružju.
- Održavanje otvorenih komunikacijskih kanala s roditeljima i skrbnicima.

U skladu s načelima Barnahus modela, škole mogu znatno pridonijeti zaštiti i podršci djece u svojim zajednicama.

Preporuke za rješavanje utvrđenih nedostataka u obrazovanju

Sveobuhvatni nastavni planovi i programi

Rješavanje ovih nedostataka u obuci zahtijeva višestruki pristup.

Stoga se preporučuje razviti sveobuhvatne nastavne planove i programe koji su integrirani u formalne obrazovne sustave i inicijative za stručnjake uključene u Barnahus proces. Ti bi programi trebali obuhvaćati teme kao što su prepoznavanje znakova zlostavljanja, odgovarajući odgovori, postupci prijavljivanja i poticanje sigurnog okružja u kojem djeca mogu prijaviti zlostavljanje.

Prijedlog koordinacije za provedbu Barnahus modela

Preporučuje se uspostavljanje okvira za koordinaciju obrazovanja i osposobljavanja.

Cilj

Provesti koordinirani okvir za obrazovanje i osposobljavanje u relevantnim ministarstvima, strukovnim komorama i Uredu pravobranitelja u provedbi Barnahus modela za djecu žrtve zlostavljanja.

Određivanje ključnih dionika

- Ured pravobranitelja: Odgovoran za zagovaranje prava djeteta i koordinaciju napora među vladinim tijelima.
- Ministarstva: uključujući Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo unutarnjih poslova (policija), Ministarstvo pravosuđa u uprave, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Ministarstvo obrazovanja.
- Strukovne komore: kao što su liječnička, psihološka i odvjetnička komora te komora socijalnih radnika, odgovorne za akreditaciju stručnjaka i osiguravanje poštovanja standarda.

Razvoj koraka koordinacije

- Uvodni sastanak: Sazivanje sastanaka s predstavnicima svake skupine dionika kako bi se opisali ciljevi, uloge i odgovornosti.
- Raspodjela zadataka: Dodjela pojedinačnih zadataka svakom dioniku na temelju njegove stručnosti i nadležnosti.
- Redovni sastanci za koordinaciju: Zakazivanje periodičnih sastanka radi pregleda napretka i prilagođavanja strategija.
- Dijeljenje informacija: Uspostava centralizirane platforme za dijeljenje obrazovnih resursa i najboljih praksi.

Razvoj nastavnog plana i programa

- Suradnja sa stručnjacima za osposobljavanje kako bi se razvili standardizirani nastavni planovi i programi za programe osposobljavanja koji su prilagođeni zahtjevima svake profesije.
- Organiziranje radionica, seminara i internetskih tečajeva za pružanje osposobljavanja, osiguravajući dostupnost u različitim regijama.
- Uvođenje mehanizama za praćenje učinkovitosti programa osposobljavanja, prikupljanje povratnih informacija i procjenu ishoda.
- Razmjena iskustava i postojećih nastavnih planova i programa u drugim zemljama u kojima je Barnahus već uspostavljen.

Pravni i politički okvir

- Osiguravanje usklađenosti inicijativa za osposobljavanje s postojećim zakonima o zaštiti djece, politikama i međunarodnim standardima.
- Zagovaranje reformi politika ili poboljšanja za potporu provedbi Barnahus modela.

Mobilizacija resursa

- Traženje tehničke pomoći od stručnjaka s iskustvom u Barnahus modelima za smjernice i izgradnju kapaciteta.

Komunikacijska strategija

- Uspostava jasnih kanala za komunikaciju među dionicima kako bi se olakšale transparentnost i protok informacija.
- Razvoj kampanje za podizanje svijesti javnosti kako bi se zajednica educirala o modelu Barnahus i njegovim prednostima.

Stalno poboljšanje

- Uspostava mehanizama za dionike i korisnike kako bi se pružile povratne informacije o programima osposobljavanja i izvršile potrebne prilagodbe.
- Poticanje istraživačkih inicijativa za istraživanje inovativnih pristupa u zaštiti djece i uključivanje nalaza u prakse osposobljavanja.

Višesektorski pristup

Interdisciplinarni/međuresorni programi osposobljavanja i obrazovanja osnova su modela Barnahus: UNICEF i Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež proveli su sveobuhvatna osposobljavanja koja su uključivala stručnjake iz svih relevantnih sektora, kao i djecu i roditelje. To iskustvo pokazuje da je moguće organizirati takva osposobljavanja i da je potrebno osloniti se na iskustvo stečeno u organizaciji takvih osposobljavanja.

Izgradnja kapaciteta

Postoji ključna potreba za izgradnjom kapaciteta među prosvjetnim radnicima, zdravstvenim radnicima, socijalnim radnicima, policijom i pravosuđem kako bi učinkovito prepoznali, reagirali i spriječili seksualno zlostavljanje djece.

Stoga se preporučuje razviti osnovno osposobljavanje za sve najizloženije stručnjake te da osnovno osposobljavanje bude kontinuirano, redovito ažurirano na temelju novih istraživanja i primjera najboljih praksi te dostupno svim stručnjacima uključenima u zaštitu djece.

Sustavno i decentralizirano obrazovanje

Iako postoje znatni nedostaci u organizaciji osposobljavanja o sprječavanju seksualnog zlostavljanja djece, postoje primjeri uzornih praksi. Međutim, potrebna su sustavna poboljšanja kako bi se osiguralo široko rasprostranjenost, sustavno i decentralizirano osposobljavanje koje je obvezno i ne ovisi o financiranju na temelju projekata. U zatvorenim sustavima poput policije, inicijative su bile uspješne u osposobljavanju službenika kako bi prepoznali slučajeve seksualnog zlostavljanja djece te na njih reagirali djelotvorno i sa suosjećanjem.

Stoga se preporučuje osigurati kontinuirano financiranje odgovarajućeg osposobljavanja i temeljiti daljnje osposobljavanje na primjerima dobrih praksi koji već postoje u zemlji.

Učinkovito osposobljavanje

Postoje model učinkovitog osposobljavanja koji se mogu pronaći na platformama za obrazovanje putem interneta poput one koji je uspostavila Hrvatska liječnička komora. Platforma može ponuditi strukturirani nastavni plan i program o različitim temama, s obveznim ispitima kako bi se osigurala stručnost. Takav sustavni pristup može osigurati standardizirano osposobljavanje, redovito ažurirano na temelju novih istraživanja i primjera najboljih praksi te koje je široko dostupno.

Stoga se preporučuje korištenje platforme za obrazovanje putem interneta.

Međuagencijsko zajedničko osposobljavanje

Analiza jasno pokazuje da se različiti stručnjaci osposobljavaju u svojim institucijama, i to nekontinuirano i rascjepkano. Zajedničke inicijative važne su kako bi se osigurala dobra međuagencijska suradnja unutar Barnahusa ili bilo koje druge usluge poput Barnahusa. Te inicijative mogu biti među različitim stručnjacima, npr. tužitelji, sudci i službenici za provedbu zakona osposobljeni zajedno, socijalni radnici i policijski službenici zajedno itd.

Stoga se preporučuje razviti poseban nastavni plan i program o međuagencijskoj suradnji za stručnjake uključene u Barnahus proces.

Forenzičko ispitivanje

Već postoji određeno osposobljavanje o forenzičkom ispitivanju djece, uglavnom za policijske službenike. To bi osposobljavanje trebalo ažurirati novim verzijama i temeljiti na NICHD protokolu prilagođenom hrvatskom kontekstu.

Stoga se preporučuje da se NICHD protokol za razgovore prilagodi hrvatskom kontekstu i razvije posebno osposobljavanje za one stručnjake koji razgovaraju s djecom na temelju protokola.

Liječnički pregled

Liječnički pregled potrebno je provesti uzimajući u obzir najbolje interese djeteta i izbjegavajući ponovnu viktimizaciju.

Stoga se preporučuje da se razviju materijali za osposobljavanje zdravstvenih djelatnika koji obavljaju liječničke preglede kako bi se osigurala primjena najboljeg interesa djeteta tijekom njihova rada s djecom.

Terapeutsko osposobljavanje na temelju traume

Zdravstveni djelatnici, posebice psihoterapeuti, trebali bi imati relevantna znanja i vještine za pružanje psihoterapijske potpore u okviru Barnahusa.

Stoga se preporučuje da se ti stručnjaci uključe u osnovno osposobljavanje i da se njihovo osposobljavanje dopuni materijalima koji se temelje na dokazima o traumi.

SAVJETOVANJE S DJECOM

Okvir i metodologija

Savjetovanje s djecom iz Mreže mladih savjetnika pravobraniteljice za djecu (MMS) provedena su u sklopu projekta „Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj“ koji se odnosi na analizu potreba za osposobljavanjem stručnjaka koji će pružati podršku djeci žrtvama i svjedocima nasilja.

Opći je cilj savjetovanja pružiti djeci priliku da se čuje njihov glas i njihova razmišljanja o projektu Barnahus te iz dječje perspektive sagledati potrebe za osposobljavanjem stručnjaka koji će pružati podršku djeci. Posebni su ciljevi ispitati važnost ovog projekta iz perspektive djece, ispitati mišljenja djece o kompetencijama stručnjaka zaposlenih u različitim sustavima (socijalna skrb, obrazovni sustav, pravosuđe, policija i zdravstvo) za pružanje potpore djeci žrtvama i svjedoci nasilja.

MMS je stalno savjetodavno tijelo pravobraniteljice za djecu, koje se sastoji od 25 djece (15 djevojčica i 10 dječaka) iz cijele Hrvatske u dobi od 12 do 18 godina. Na sastancima s pravobraniteljicom i raspravama na zatvorenom e-forumu, oni razmjenjuju mišljenja i savjetuju pravobraniteljicu o raznim temama, sudjeluju kao predstavnici djece i na stručnim raspravama o dječjim pravima te zajedno s pravobraniteljicom nastoje da se glas djece snažnije čuje u društvu. Tema djece žrtava i svjedoka im je poznata, a na sastancima su, među ostalim, i ranije razgovarali o ovoj temi.

Savjetovanja su provedena u skladu s načelima Etičkog kodeksa Hrvatske psihološke komore⁵, Etičkog kodeksa istraživanja s djecom⁶ i važećim propisima Republike Hrvatske (vidjeti odobrenje Etičkog odbora za provedbu istraživanja u Dodatku 6.). Uzimajući u obzir etička načela koja se odnose na sudjelovanje djece u istraživanju, prije savjetovanja dobivena je suglasnost roditelja djece MMS-a. Članovi MMS-a prije sudjelovanja pisanim su putem obaviješteni o svrsi i ciljevima savjetovanja, načinu i metodama provođenja savjetovanja, pohrani podataka i predstavljanju podataka na razini grupe te uporabi podataka. Istaknuto je da je savjetovanje dobrovoljno te da djeca nemaju obvezu odgovarati na sva pitanja ako to ne žele. Djeca članovi također su prethodno detaljno upoznati s projektom Barnahus, kao i posebnim dijelom projekta koji se odnosi na analizu potreba za osposobljavanjem stručnjaka koji rade s djecom i za djecu.

Savjetovanja su održana putem aplikacije Zoom 24. lipnja od 10 do 11:30 uz prethodnu pripremu. Za prikupljanje podataka korišten je i audiozapis za koji su djeca dala informirani pristanak. Osim djece, na savjetovanju su sudjelovali i članovi savjetodavnog tima te voditeljica MMS-a u Uredu pravobraniteljice za djecu, koja je također bila temeljito upoznata

⁵ Hrvatska psihološka komora, „Kodeksi ponašanja“, 2004.

⁶ M. Ajduković i V. Kolesarić, „Etički kodeks istraživanja s djecom“, 2003., <https://www.semanticscholar.org/paper/The-code-of-ethic-for-research-with-children-Ajdukovi%C4%87-Kolesari%C4%87/c0f4f2fc304202eb1849fc1a31ee5fb4601e7aa9>.

s ciljevima projekta i ciljevima savjetovanja. Članovi MMS-a potaknuti su na raspravu, razmjenu mišljenja i iskustava te je naglašeno da nema točnih i netočnih odgovora. Zaključke su djeci predstavili članovi savjetodavnog tima, a oni su imali priliku dati svoje mišljenje o zaključcima. Planirano je da će biti obaviješteni o cjelovitoj analizi kada bude dovršena.

Savjetovanja su provedena prema unaprijed pripremljenom planu s određenim temama i ciljevima. Scenarij savjetovanja sastojao se od triju dijelova. U uvodnom dijelu član savjetodavnog tima upoznao je djecu s postupkom savjetovanja te još jednom s projektom Barnahus i značenjem takve kuće za djecu žrtve i svjedoke nasilja, kao i za njihove obitelji. Djeci je potom predstavljen dio projekta koji se odnosi na analizu potreba za osposobljavanjem, a istaknuta je važnost kompetentnosti stručnjaka čija je profesionalna uloga pružanje podrške djeci žrtvama i svjedocima nasilja. Istodobno, upoznati su s nedostacima u osposobljavanju na koje su stručnjaci ukazali te kompetencijama za koje stručnjaci procjenjuju da im nedostaju i da su im potrebne za pružanje podrške djeci. Djeci je naglašeno da su sve njihove ideje i razmišljanja vrlo vrijedni za analizu. Djeca su upitana za mišljenje o značaju Barnahusa za djecu žrtve i svjedoke te njihove obitelji, a svi su se složili da će projekt uvođenja „kuće“ poput Barnahusa u velikoj mjeri pomoći djeci i njihovim obiteljima.

U drugom su dijelu sudionici raspravljali o kompetencijama stručnjaka potrebnim za pružanje pomoći djeci. Prvi dio rasprave odnosio se na stručnjake iz sustava socijalne skrbi, zatim obrazovnog sustava, potom zdravstvenog sustava, policije i na kraju pravosuđa. Djeci su postavljena pitanja o njihovim mišljenjima, iskustvima i saznanjima o odnosu i kompetencijama stručnjaka iz pojedinih sustava u pružanju pomoći djeci.

Od prikupljenih podataka analizirani su kvalitativni podatci sljedeći postupak analize kvalitativnih podataka (prikupljanje podataka, transkripcija, upoznavanje s podacima, kodiranje i analiza, interpretacija podataka). U tablici su naglašene izjave djece koje su relevantne za postavljeni cilj savjetovanja (Dodatak 7.).

Izvan kruga obitelji prve osobe kojima bi se povjerali i obratili bili bi, kažu, prijatelji i učitelji, pravobraniteljica jer u školi baš i nema potpore, pedagoginja u osnovnoj školi jer je riješila puno problema i kod kuće i s drugim učenicima.

Na pitanje o idealnom okružju za obavljanje razgovora, u smislu kvalitete, udaljenosti i prihvatljivosti, ispitanici su predložili da bi prostor trebao biti ugodan i udoban, a ne sterilan, poput zdravstvene ustanove. Naglasili su važnost udobnog namještaja kako bi se stvorilo opuštenije ozračje.

Rezultati i preporuke

Dobiveni rezultati pružaju dublji uvid u perspektive i iskustva djece članova MMS-a o kompetencijama stručnjaka koji pružaju podršku djeci žrtvama i svjedocima nasilja. Podijeljeni su i prikazani po sustavima kako bi odgovorili na zahtjeve analize potreba za osposobljavanjem različitih profila stručnjaka. Zaključci djece podudaraju se s mišljenjem stručnjaka i ukazuju na to da stručnjaci nisu dovoljno obrazovani niti za prepoznavanje, a niti za pružanje odgovarajuće podrške djeci kao ni za komunikaciju s djecom.

Neke od tema koje bi trebale biti uključene u programe osposobljavanja stručnjaka, a koje su proizašle iz savjetovanja s djecom su:

- opće informacije o nasilju (simptomi, uzroci, posljedice, protokoli za postupanje u slučaju nasilja)
- komunikacija s djecom (uspostavljanje odnosa povjerenja s djetetom, način razgovora s djetetom)
- dječja psihologija i razvoj djeteta
- emocionalne potrebe djeteta
- kako liječnički pregled prilagoditi djetetu.

Istodobno, iz savjetovanja s djecom proizlazi da isključivo odnos odraslih prema djeci određuje hoće li im se i u kojoj mjeri moći povjeriti i uspjeti pružiti potrebnu podršku bez obzira na profesionalnu ulogu samog stručnjaka.

ZAKLJUČCI

Barnahus model nudi strukturiran i multidisciplinarni pristup zaštiti djece, poboljšavajući kvalitetu i sveobuhvatnost skrbi i potpore za djecu žrtve i njihove obitelji. Sustavna poboljšanja ključna su kako bi se osiguralo da su obrazovanje i osposobljavanje o seksualnog zlostavljanja djece sveobuhvatni, decentralizirani, da se kontinuirano provodi kontrola kvalitete te da su održivi. Primjenom strukturiranog pristupa u obrazovanju i osposobljavanju među ključnim dionicima, Hrvatska može pojačati svoje napore u zaštiti djece i stvaranju sigurnijeg okružja za sve.

Obrazovanje i osposobljavanje u raznim profesijama uključenima u rješavanje problema seksualnog zlostavljanja djece ključni su za osiguravanje sveobuhvatnog i empatičnog pristupa. Seksualno nasilje i iskorištavanje djece nedovoljno su zastupljeni u obrazovanju stručnjaka u Hrvatskoj. Međutim, utvrđeni su primjeri dobre prakse na temelju kojih bi se trebao izgraditi budući Barnahus model osposobljavanja (osposobljavanje kojim će se ispraviti nedostaci):

- Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba nije samo primjer u obrazovanju stručnjaka, već je i model rada s djecom žrtvama seksualnog nasilja i iskorištavanja s elementima sličnim Barnahus modelu.
- Agencija za odgoj i obrazovanje provodi obrazovanje po modelu edukacije edukatora.
- UNICEF i Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež razvijaju sveobuhvatan interdisciplinarni/međuresorni pristup osposobljavanju.
- Agencija za odgoj i obrazovanje te Hrvatska odvjetnička komora izričito su izjavili da nemaju prepreka u provedbi osposobljavanja, što može biti dobra osnova za održivost.

Uključivanje specijaliziranog osposobljavanja i protokola osigurava da su stručnjaci opremljeni za učinkovito rješavanje slučajeva seksualnog zlostavljanja djece, poštujući djetetovo dostojanstvo i prava djeteta tijekom cijelog postupka.

ZAVRŠNE PREPORUKE

Hrvatskoj je potreban novo osposobljavanje prema Barnahus modelu koje će biti sveobuhvatno i koordinirano među nadležnim sektorima. Okvir za koordinaciju trebao bi biti čvrst i funkcionalan. Cjelokupno obrazovanje trebalo bi se temeljiti na trima stupovima:

1. Višesektorski pristup s naglaskom na najbolji interes djece
2. Uvođenje sustava kontrole kvalitete
3. Jačanje institucionalne potpore kako bi se osigurao kontinuitet i održivost.

Opće preporuke

Preporuka 1. Svi sektori (policija, pravosuđe / pravni sustav, socijalna skrb, zdravstvo i obrazovanje) trebali bi biti uključeni:

- kao promotori, organizatori, predavači i sudionici
- u razmjeni znanja, vještina i iskustava
- u jačanju suradnje među sektorima / stručnjacima.

Najbolji interesi djeteta trebali bi biti temelj obrazovanja utemeljenog na pravnom okviru i mišljenjima, željama, potrebama i iskustvu djece.

Preporuka 2. Trebalo bi uspostaviti sustav kontrole kvalitete koji bi sadržavao:

- planiranje edukacija, uključujući planiranje početnog osposobljavanja i naprednog osposobljavanja u odgovarajućim vremenskim razdobljima (uključujući prema potrebi standardne operativne postupke (SOP) i kontrolne popise/liste)
- poziv na edukaciju s popisom predavača i sudionika te rasporedom edukacija
- vođenje evidencije i izvješćivanje
- evaluaciju same edukacije (zadovoljstvo sudionika i predavača obrazovanjem, poboljšanje znanja, vještina i stavova neposredno nakon završetka obrazovanja)
- evaluaciju učinkovitosti edukacije (praćenje u kojoj se mjeri znanja i vještine stečene tijekom edukacije primjenjuju u svakodnevnoj praksi u razdoblju nakon edukacije)
- izdavanje potvrda za sudionike i pripravnike, kao i izdavanje bodova za obnavljanje licenci od strane nadležnih komora u sklopu sustava licenciranja i kontinuiranog obrazovanja
- nadzor
- stvaranje, ažuriranje i širenje obrazovnih i promocijskih materijala uključujući informacije o edukaciji
- odgovarajuću IT podršku / rješenje.

Preporuka 3. Snažna institucionalna podrška podrazumijeva:

- obvezu institucija da stalno provode, promiču i podržavaju Barnahus model osposobljavanja
- vodeću instituciju za osposobljavanja prema Barnahus modelu sa sustavom kontrole kvalitete, ljudskim, materijalno/tehničkim i finansijskim resursima (na primjer, 100.000 EUR/godišnje, 2 zaposlenika na puno radno vrijeme); najvjerojatnije bi vodeća institucija mogla biti Ministarstvo pravosuđa kao nositelj ovog projekta, ili tijelo iznad ministarstva zbog višesektorske uloge, ili tijelo osnovano specifično za Barnahus
- višesektorsko savjetodavno tijelo koje se brine o najboljem interesu djece
- stalne finansijske, materijalne (tehničke) i ljudske resurse za sve dionike

Specifične preporuke

Preporuka 4. Preporučuje se razviti sveobuhvatne obrazovne programe prilagođene dobi djece koji su integrirani u formalne sustave osposobljavanja i inicijative za dopiranje do zajednica za stručnjake uključene u Barnahus proces.

Preporuka 5. Preporučuje se razviti osnovno osposobljavanje za sve najizloženije stručnjake te da osnovno osposobljavanje bude kontinuirano, redovito ažurirano na temelju novih istraživanja i primjera najboljih praksi te dostupno svim stručnjacima uključenima u zaštitu djece.

Preporuka 6. Preporučuje se osigurati kontinuirano financiranje odgovarajućeg osposobljavanja i temeljiti daljnje osposobljavanje na primjerima dobrih praksi koji već postoje u zemlji.

Preporuka 7. Preporučuje se korištenje platforme za obrazovanje putem Interneta.

Preporuka 8. Preporučuje se razviti poseban nastavni plan i program o međuagencijskoj suradnji za stručnjake uključene u Barnahus proces kako bi se provele inicijative zajedničkog osposobljavanja koje uključuju različite stručnjake.

Preporuka 9. Preporučuje se da se NICHD protokol za razgovore prilagodi hrvatskom kontekstu i razvije posebno osposobljavanje za one stručnjake koji razgovaraju s djecom na temelju protokola.

Preporuka 10. Preporučuje se razvoj materijala za osposobljavanje zdravstvenih djelatnika koji obavljaju liječničke preglede kako bi se osigurala primjena najboljeg interesa djeteta tijekom njihova rada s djecom.

Preporuka 11. Preporučuje se uključiti psihoterapeute u osnovno osposobljavanje i da se njihovo osposobljavanje dopuni materijalima koji se temelje na dokazima o traumi.

Preporuka 12. Preporučuje se naglasiti važnost razvijanja prijateljskog odnosa s djetetom, uvažavanje djetetova mišljenja, upoznavanje djeteta izvan same situacije te po mogućnosti dopustiti djetetu da odabere dob i spol stručnjaka koji će mu pomoći.

Preporuka 13. Preporučuje se djetetu pružiti cjelovitu emocionalnu podršku, utjehu, pronalaženje dobrog rješenja za djetetov problem, razumijevanje kako bi dijete shvatilo situaciju, a ne se odmah usredotočiti na problem.

Potičemo Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije da podrži i koordinira provedbu preporuka pri suradnji i uključivanju svih dionika koji su u okviru svojih nadležnosti zastupljeni u Savjetodavnoj skupini projekta.

LITERATURA

1. Brkić, G., Vejmelka, L., i Radat, K. (2021.). Zlostavljanje i iskorištavanje djece u internetskom okruženju: Analiza dokumentacije osuđenih počinitelja kaznenih djela u sustavu uvjetnih kazni i zatvorskom sustavu u Hrvatskoj. Društvene devijacije, 6(1).
2. Butorac, K., Luketić, I., i Todorović-Mikšaj, L. (2021.). Neka obilježja počinitelja seksualnog zlostavljanja djece. Temida, 24(3), 249-277.
3. Garić, M. (2024.). Seksualno zlostavljana djeca. Varaždinski učitelj, 7(14), 158-164. Preuzeto sa stranice <https://hrcak.srce.hr/314189>
4. Jurinić, J., Vejmelka, L., i Galiot, M. (2020.). Seksualno iskorištavanje djece na internetu: Od povijesnog pregleda do suvremenih trendova. Policija i sigurnost, 29(4/2020), 404-425. Preuzeto sa stranice <https://hrcak.srce.hr/247825>
5. Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba. (2019.). Rezultati nacionalnog istraživačkog projekta „Društvena online iskustva i mentalno zdravlje mladih“. Preuzeto sa stranice <https://www.poliklinika-djeca.hr/istrazivanja/rezultati-nacionalnog-istrazivackog-projekta-drustvena-online-iskustva-i-mentalno-zdravlje-mladih/>
6. Raguz, A., Buljan Flander, G., i Boričević Maršanić, V. (2021.). Upotreba suvremenih tehnologija kao rizika za seksualno zlostavljanje i iskorištavanje djece i adolescenata putem interneta. Kriminologija i socijalna integracija, 29(2), 226-247. <https://doi.org/10.31299/ksi.29.2.2>
7. Roje Đapić, M., Buljan Flander, G., i Galić, R. (2021.). Seksualno zlostavljanje djece: Teorijsko-empirijski pregled i sustavna prevencija u Hrvatskoj. Socijalne teme, 1(8), 19-45. Preuzeto sa stranice <https://hrcak.srce.hr/273051>
8. UNICEF Hrvatska. (2017.). Procjena potreba za osposobljavanje i procjena institucionalnih potreba. Zagreb, Hrvatska.
9. Odbor Ujedinjenih naroda za prava djeteta. (bez datuma). Zaključne primjedbe/komentari o objedinjenom petom i šestom periodičkom izvješću Republike Hrvatske. Preuzeto sa stranice <https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Socijalna%20politika/Obitelj%20i%20djeca/Konvencija%20o%20pravima%20djeteta/Zaklju%C4%8Dci%20i%20preporuke%20UN%20Odbora.pdf>
10. Van Welzenis, I., i Ricijaš, N. (2018.). Procjena potreba za osposobljavanje i procjena institucionalnih potreba: Potrebe za osposobljavanjem pravosudnih stručnjaka i psihosocijalnih stručnjaka koji se bave dječacima i djevojčicama uključenima u kaznene postupke te institucionalne potrebe nacionalnih instituta/odjela za osposobljavanje pravosudnih i psihosocijalnih stručnjaka za djecu. Ured UNICEF-a za Hrvatsku.
11. Vejmelka, L., & Jurinić, J. (2020.). Terminologija i konceptualizacija seksualnog iskorištavanja djece na internetu. Kriminologija i socijalna integracija, 28(1), 95-114. <https://doi.org/10.31299/ksi.28.1.5>
12. Vukadin, I. K. (2022.). Seksualno zlostavljanje i iskorištavanje djece u Hrvatskoj. Društvene devijacije, 7(7), 267-278.
13. Ured pravobraniteljice za djecu. (2024.). Godišnje izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2023. Zagreb, Hrvatska.
14. Ministarstvo pravosuđa i uprave. (2023.) Početno izvješće o zajedničkom projektu Europske unije i Vijeća Europe „Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj“. Zagreb, Hrvatska.

Međunarodni pravni dokumenti:

15. Europska konvencija o ljudskim pravima, Europski sud za ljudska prava, Vijeće Europe F-67075 Strasbourg Cedex (1950.)
16. Standardna minimalna pravila Ujedinjenih naroda za provedbu maloljetničkog pravosuđa (Pekinška pravila) (1985.)
17. Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (CRC) (1989.)
18. Smjernice Ujedinjenih naroda za sprječavanje maloljetničke delinkvencije (Rijadske smjernice) (1990.)
19. Pravila Ujedinjenih naroda za zaštitu maloljetnika lišenih slobode (Havanska pravila) (1990.)
20. Smjernice Ujedinjenih naroda za djelovanje prema djeci u sustavu kaznenog pravosuđa, Rezolucija ECOSOC-a 1997/30 (Bečke smjernice) (1997.)
21. Fakultativni protokol Ujedinjenih naroda uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji (2000.)
22. Konvencija o kibernetičkom kriminalu ([Budimpeštanska konvencija](#)) (2004.)
23. Smjernice Ujedinjenih naroda o pravdi u pitanjima koja uključuju djecu žrtve i svjedoke kaznenih djela, Rezolucija ECOSOC-a 2005/20 (2005.)
24. Odbor za prava djeteta, Opći komentar br. 8 – Pravo djeteta na zaštitu od tjelesnog kažnjavanja i drugih okrutnih ili ponižavajućih oblika kažnjavanja (2006.)
25. Odbor za prava djeteta, Opći komentar br. 10, Prava djeteta u maloljetničkom pravosuđu (2007.)
26. Zajednički pristup UN-a pravosuđu za djecu (2008.)
27. Odbor za prava djeteta, Opći komentar br. 12, Pravo djeteta na saslušanje (2009.)
28. Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja ([Konvencija iz Lanzarotea](#)) (2010.)
29. [Smjernice Vijeća Europe o pravosuđu prilagođenom djeci](#) (2010.)
30. Fakultativni protokol Ujedinjenih naroda uz Konvenciju o pravima djeteta u postupku komunikacije (2011.)
31. Odbor za prava djeteta, Opći komentar br. 13, Pravo djeteta na zaštitu od svih oblika nasilja (2011.)
32. Direktiva 2011/93/EU o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije
33. Direktiva 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela
34. Odbor za prava djeteta, Opći komentar br. 14, Pravo djeteta da se prije svega uzme u obzir ono što je u djetetovu primarnom interesu (2013.)
35. Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji ([Istanbulska konvencija](#)) (2014.)
36. Model strategija UN-a i praktičnih mjera za uklanjanje nasilja nad djecom u području sprječavanja kriminala i kaznenog pravosuđa (2014.)

Nacionalni pravni dokumenti:

37. Kazneni zakon (Narodne novine br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15)
38. Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/12, 152/14, 70/17)
39. Zakon o sudovima za mladež (Narodne novine br. 84/11, 143/12, 148/13, 56/15, 126/19)
40. Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine br. 70/17, 126/19, 84/21, 114/22, 36/24)
41. Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Preuzeto sa stranice: chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/[https://mup.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Protokol o postupanju u slucaju nasilja u obitelji-usvojila Vlada 19 6 2019.pdf](https://mup.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Protokol_o_postupanju_u_slucaju_nasilja_u_obitelji-usvojila_Vlada_19_6_2019.pdf)

DODATCI

Dodatak 1.: Statistički podatci o djeci žrtvama i svjedocima

U godišnjem izvješću o radu pravobraniteljice za djecu za 2023. navodi ⁷ se da je prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova u 2023. počinjeno 6409 kaznenih djela protiv djece, što je povećanje od 22,4 % u odnosu na 2022. Većina prijavljenih kaznenih djela odnosi se na brak, obitelj i djecu (3764), ponajprije kršenja prava djeteta (2976), što uključuje zlostavljanje i grubo zanemarivanje u odgoju djeteta, kršenje obveza uzdržavanja (467), neprovođenje odluka o zaštiti djeteta (206), kršenje privatnosti djeteta (49) i obiteljsko nasilje. Osim toga, bilo je 837 spolnih prijestupa na štetu djece, 546 kaznenih djela protiv osobne slobode (uključujući oduzimanje slobode i prijetnje) te 434 kaznena djela protiv života i tijela. Znatno broj ovih kaznenih djela dogodio se u obiteljskom okruženju ili je bio izravno povezan s obiteljskim odnosima, a najčešće su bile povrede prava djeteta (2966) i obveza uzdržavanja (467).

Prema godišnjem izvješću o radu pravobraniteljice za djecu za 2023., u kaznenoj evidenciji Ministarstva unutarnjih poslova za 2023. zabilježeno je 1155 počinitelja kaznenih djela spolnih prijestupa na štetu djece, od kojih je 142 zabilježeno te godine. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije izvijestilo je o 2246 djece žrtava i svjedoka u pravosudnim postupcima u 2023., s pravomoćnim presudama za 935 djece, dok su postupci za njih 1311 bili u tijeku.

Tijekom 2023. Služba za unutarnji nadzor Ministarstva unutarnjih poslova zaprimila je 94 prijave o postupanju policije zbog nepoduzimanja odgovarajućih mjera za zaštitu djece u slučajevima obiteljskog nasilja i kaznenopravne zaštite djece (34), prijave za kažnjive radnje (13), prijave o prekoračenju policijskih ovlasti (23), neprimjerenom ponašanju policijskih službenika u prisutnosti djece (14) te neprimjerenom ponašanju prema strankama (1). Te se informacije navode u godišnjem izvješću pravobraniteljice za djecu za 2023.

Prema navedenom izvješću, Ministarstvo unutarnjih poslova u 2023. prijavilo je 837 spolnih prijestupa na štetu djece. Najviše prijavljenih kaznenih djela odnosilo se na seksualno zlostavljanje djeteta mlađeg od 15 godina (342), iskorištavanje djece za pornografiju (199) i upoznavanje djece s pornografijom (125). Ostale prijave uključivale su zadovoljenje pohote pred djetetom (50), seksualno uznemiravanje (34), bludne radnje (34), silovanje (24), navođenje djece na zadovoljenje seksualnih potreba (18), podvođenje djeteta (5), iskorištavanje djece za pornografiju (3) i seksualno zlostavljanje djeteta starijeg od 15 godina (3).

U navedenom izvješću za 2023., pravobraniteljica za djecu obradila je 197 pojedinačnih slučajeva kršenja prava djece u sudskim postupcima. Većina se odnosila na zaštitu od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja (120) te na dostojanstvo u postupcima pred nadležnim tijelima (54). Manje je slučajeva koji se odnose na minimalna jamstva za osumnjičenu, optuženu ili osuđenu djecu (7), pravo na suđenje u razumnom roku (6), prava djece žrtava i svjedoka (3), pravo na neposrednu pravnu pomoć (2) i zaštitu od otmice, prodaje i trgovine ljudima (1). Ti podatci ne odražavaju stvarno stanje, već samo pojedinačne prijave koje je pravobraniteljica primila.

⁷ Ured pravobraniteljice za djecu. (2024.). Godišnje izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2023. Zagreb, Hrvatska. <https://dijete.hr/hr/download/izvjesce-o-radu-pravobraniteljice-za-djecu-za-2023-godinu/>

Pravobraniteljica za djecu zaprimila je tijekom 2023. 120 obavijesti o pravima djece na zaštitu od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, uglavnom od odgojno-obrazovnih ustanova u vezi s primjenom Protokola za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja. Ministarstvo zdravstva prijavilo je 52 slučaja u skladu s Protokolom, pri čemu su osnovne škole prijavile 36 slučajeva, srednje škole 15, a predškolske ustanove jedan. Najviše prijava odnosilo se na seksualno uznemiravanje (36), zatim seksualno nasilje na društvenim mrežama (9), seksualno zlostavljanje (4) i silovanje (3). Počinitelji seksualnog uznemiravanja u školi i na društvenim mrežama uglavnom su vršnjaci, no u 10 slučajeva prijavljeni su djelatnici odgojno-obrazovnih ustanova.

Prema godišnjem izvješću o radu pravobraniteljice za djecu za 2023. u 2023. godini, Centar za nestalu i zlostavljana djecu u Hrvatskoj zaprimio je 328 prijava nezakonitog sadržaja putem dežurne telefonske linije, koji uključuje materijale seksualnog zlostavljanja djece, govora mržnje, vizualne prikaze seksualno zlostavljane djece, trgovine djecom i neprimjerene internetske interakcije s djecom. Besplatna telefonska linija za pomoć „Helpline“ namijenjena roditeljima, odgojno-obrazovnim djelatnicima, socijalnim radnicima i djeci u 2023. zabilježila je 473 kontakta, preko 200 % više nego prethodne godine. Pozivi su uključivali probleme poput dijeljenja ili primanja slika/videozapisa putem mobilnih uređaja, često uključujući fotografije snimljene tijekom intimnih odnosa i podijeljene bez pristanka nakon raskida. Uobičajeni slučajevi uključivali su i izradu lažnih profila s takvim fotografijama i fotografijama generiranim alatima umjetne inteligencije, kao i nekoliko slučajeva ucjenjivanja djece za novac ili prijetnji izlaganjem (seksualno iznuđivanje).

Ovi podatci naglašavaju potrebu za sveobuhvatnim uslugama potpore u okviru Barnahus modela.

Dodatak 2. Pregled dokumentacije postojećih programa i nastavnih planova i programa osposobljavanja u posljednjih 5 godina

Ključne značajaka pozitivnih odgovora:

	Koliko je edukacija provela institucija/ustanova/organizacija (kao suorganizator, jedini organizator, podrška, pokroviteljstvo ili u drugom svojstvu) u posljednjih pet godina (od lipnja 2019. godine do trenutka ispunjavanja upitnika) iz sljedećeg područja?								
Institucija/ustanova/organizacija	a) Seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedina tema edukacije	b) Seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedna od tema edukacije	c) Druge oblici nasilja nad djecom (moli mo upisati samo broj edukacija u kojima je nasilje nad djecom jedina tema edukacija, a ne jedna od više tema edukacija)	Je li provedena evaluacija?	Je li provedena provjera znanja (test) na kraju edukacije?	Je li izdan certifikat polaznicima?	Treba li polaznik edukacije ponovno proći nastavak ove edukacije ili je potrebna supervizija?	Hoće li se edukacija redovito ponavljati?	Koje su bile prepreke u provedbi edukacija o zaštiti djece od seksualnog nasilja?
Hrvatsko pedijatrijsko društvo	0	3	0	Ne	Ne	Ne	Ne	Da	Područje djelovanja Hrv.

									ped. društva jako je široko
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu	0	2	0	Ne	Ne	Da	Ne	Ne	Nedostatak vremena za provedu edukacija
Hrvatski pedagoško-književni zbor	1	1	5	Ne	Ne	Ne	Ne	Da	Nedostatak financijskih resursa
UNICEF	1	1	100 (20/go dišnje)	Da	Da	Da	Da	Da	Ostalo
Hrvatska psihološka komora	0	0	2						
Udruga hrvatskih sudaca	0	1	0	Ne	Ne	Da	Ne	Ne	Nedostatak stručnjaka za provedu
Hrvatska odvjetnička komora				Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Nije bilo prepreka
Hrvatska komora socijalnih pedagoga	0	2	4	Da	Ne	Ne	Ne	Ne	
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež	4	0	0	Da	Ne	Da	Ne	Da	Nedostatak financijskih sredstava
Agencija za odgoj i obrazovanje	8	10	50 (10/go dišnje)	Da	Ne	Da	Ne	Da	Nema prepreka
Pravosudna akademija		35		Da	Ne	Da	Ne	Da	Nedostatak

									intere sa
POLICIJSKA AKADEMIJA „PRVI HRVATSKI REDARSTVENI K“	9	29	5	Da (ovis no o eduka ciji)	Da (ovis no o eduk aciji)	Da (ovisn o o edukac iji)	Ne	Da	
Hrvatsko društvo za spolno prenosive bolesti		1							
UKUPNO	23	85	188	Da: 6	Da: 2	Da: 7	Da: 1	Da: 7	

Dodatak 3. Upitnik

Poštovani,

u Republici Hrvatskoj u tijeku je provođenje projekta „Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj“, u suradnji Europske komisije i Vijeća Europe. Barnahus model vodeći je europski model zaštite prava i interesa djece žrtava i djece svjedoka nasilja ili zlostavljanja, koji je u cijelosti prilagođen djeci. Barnahus model podrazumijeva multidisciplinarni i međuagencijski pristup, osiguravajući suradnju i koordinaciju različitih tijela (pravosudnih, socijalnih, medicinskih) u jednoj ustanovi prilagođenoj djeci koja nudi cjelovite usluge za dijete i obitelj pod jednim krovom. Cilj je takvog jedinstvenog pristupa izbjeći ponovnu traumatizaciju i viktimizaciju djeteta tijekom istrage i sudskog postupka da bi se osigurao koordinirani i učinkoviti odgovor na nasilje koje je dijete doživjelo te djetetu pružila podrška i pomoć, uključujući medicinsku procjenu i liječenje, u okružju sigurnom za djecu.

Barnahus model 2015. godine prepoznat je kao obećavajuća praksa od strane Odbora stranaka Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Odbor Lanzarote). Model je repliciran u Finskoj, Irskoj, Norveškoj, Sloveniji i Švedskoj, a u procesu je prilagodbe u više od desetak drugih europskih zemalja.

Glavni je korisnik projekta u Republici Hrvatskoj Ministarstvo pravosuđa i uprave, u bliskoj suradnji s drugim dionicima – predstavnici sudbene vlasti; Ministarstvo unutarnjih poslova, uključujući policiju; Ministarstvo zdravstva; Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike; Ministarstvo znanosti i obrazovanja; Državno odvjetništvo Republike Hrvatske; Hrvatska odvjetnička komora; Pravobraniteljica za djecu; Pravosudna akademija; Policijska akademija, predstavnici Pravnog fakulteta u Zagrebu.

Provedba projekta doprinosi reformi zaštite prava djece u Hrvatskoj koja je u tijeku. Očekivani dugoročni učinak ovog projekta poboljšana je kvaliteta usluga pravosudnog sustava za djecu žrtve seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja. Osim toga, od projekta se očekuju dodatni učinci: - uspostava pravnog, političkog i institucionalnog okvira za djelovanje Barnahusa u Hrvatskoj - jačanje znanja i kapaciteta stručnjaka koji rade s djecom, posebice u području seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece - podizanje svijesti stručne i šire javnosti o spolnom zlostavljanju i iskorištavanju djece

Molimo Vas da ispunite ovaj upitnik do

Upitniku pristupate na poveznici:

Zahvaljujmo na razumijevanju i suradnji

Konzultanti za analizu potreba unaprjeđenja u edukacijama – projekt EU-a/Vijeća Europe „Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj“, koje je izabralo Vijeće Europe

Institucija/ustanova/organizacija u ime koje ispunjavate upitnik (padajući izbornik popisa ustanova kojima smo poslali upitnik):

PITANJA O OSOBI KOJA ISPUNJAVA UPITNIK UIME
INSTITUCIJE/USTANOVE/ORGANIZACIJE:

1. Kojeg ste spola (M, Ž, NA)

2. Vaša razina obrazovanja (VSS, VŠS ili SSS):

3. Vaše znanstveno i umjetničko područje (padajući izbornik prema Pravilniku):

- PRIRODNE ZNANOSTI
- TEHNIČKE ZNANOSTI
- BIOMEDICINA I ZDRAVSTVO

- BIOTEHNIČKE ZNANOSTI
- DRUŠTVENE ZNANOSTI
- HUMANISTIČKE ZNANOSTI
- UMJETNIČKO PODRUČJE
- NIŠTA OD NAVEDENOG (NA)

4. Koliko godina radnog staža imate (0 – 4, 5 – 9, 10 – 14, 15 – 19....)? Od toga u ovoj instituciji/ustanovi/organizaciji (0 – 4, 5 – 9, 10 – 14, 15 – 19....)?

PITANJA O EDUKACIJAMA:

4. Koliko je edukacija provela institucija/ustanova/organizacija (kao suorganizator, jedini organizator, podrška ili pokroviteljstvo ili u drugom svojstvu) u posljednjih pet godina (od lipnja 2019. godine do trenutka ispunjavanja upitnika) iz sljedećih područja?

4.a. Seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedina tema edukacije

4.b. Seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedna od tema edukacije

4.c. Drugi oblici nasilja nad djecom: molimo uključite samo edukacije u kojima je nasilje nad djecom jedina tema edukacija, a ne jedna od više tema edukacija.

Mogući odgovori za svako potpitanje – 4.1, .4.b. i 4.c. :

Upisati broj od 0 do neograničeno

Kada je barem jedan odgovor 1 i više, postavljaju se sljedeća pitanja:

5. Molimo vas da navedete tko je bio nositelj kurikuluma za provedene edukacije. Nositelj kurikuluma odnosi se na osobu, instituciju ili organizaciju koja je kreirala ili razvila sadržaj i strukturu edukacijskog programa.

- Ministarstvo obrazovanja, znanosti i sporta
- Ministarstvo unutarnjih poslova
- Ministarstvo socijalne politike i mladih
- Zdravstvene ustanove (molimo specificirajte): Navedite ime zdravstvene ustanove koja je bila nositelj kurikuluma.
- Fakulteti (molimo specificirajte): Navedite ime fakulteta koji je bio nositelj kurikuluma.
- Nevladina organizacija (molimo specificirajte): Navedite ime nevladine organizacije koja je bila nositelj kurikuluma.
- Akademska institucija (molimo specificirajte): Navedite ime akademske institucije koja je bila nositelj kurikuluma.
- Stručna komora (molimo specificirajte): Navedite koja je stručna komora bila nositelj kurikuluma.
- Drugo (molimo specificirajte):

6. Koja je svrha provedbe edukacija? (Molimo označite odgovarajuće):

- Edukacije se provode kako bi se ispunile zakonske obveze ili propisi institucije.
- Edukacije imaju svrhu povećanja svijesti stručnjaka različitih profila o problemu seksualnog nasilja nad djecom.
- Edukacije su namijenjene unaprjeđenju vještina i znanja stručnjaka koji djeluju u području zaštite djece od seksualnog nasilja.
- Edukacije imaju svrhu pružanja podrške i informacija žrtvama/obiteljima seksualnog nasilja.
- Edukacije imaju svrhu prevencije seksualnog nasilja nad djecom, a namijenjene su djeci, mladima i roditeljima.
- Edukacija odgojno-obrazovnih djelatnika: Edukacije su usmjerene na osposobljavanje odgojno-obrazovnih djelatnika za prepoznavanje i postupanje

u slučajevima seksualnog nasilja nad djecom.

- Edukacija pravosudnih stručnjaka: Edukacije imaju svrhu osposobljavanja pravosudnih stručnjaka (sudaca, odvjetnika itd.) za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja nad djecom, u skladu s pozitivnim zakonskim propisima.
- Edukacija zdravstvenih stručnjaka: Edukacije su usmjerene na osposobljavanje zdravstvenih stručnjaka (liječnika i dr.) u slučajevima seksualnog nasilja nad djecom.
- Edukacija policijskih službenika: Edukacije imaju svrhu osposobljavanja policijskih službenika za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja nad djecom
- Edukacija stručnjaka u sustavu socijalne skrbi: Edukacije su namijenjene osposobljavanju djelatnika u slučajevima seksualnog nasilja nad djecom
- Edukacija namijenjena izvaninstitucionalnoj podršci: usmjerena na osposobljavanje djelatnika iz organizacija civilnog društva i drugih izvaninstitucionalnih struktura
- Osnaživanje djece: Edukacije imaju svrhu osnaživanja djece
- Osnaživanje roditelja
- Ostalo (molimo specificirati):

7. Tko su bili predavači provedenih edukacija? (Molimo označite odgovarajuće i/ili navedite druge sudionike) (navesti nekoliko osnovnih kategorija kao što su liječnici, medicinske sestre, psiholozi, logopedi, edukacijski rehabilitatori, nastavnici, odgojitelji, ravnatelji ustanova, pravosudni djelatnici, sudci, odvjetnici, policajci, socijalni radnici, ostalo)

- Zdravstveni djelatnici
- studenti (budući učitelji, odgojitelji, pravnici, policajci, socijalni radnici, psiholozi, liječnici itd.)
- Djeca, mladi i roditelji
- Ostalo: _____-
- Djelatnici u odgojnoobrazovnom sustavu
- Pravosudni djelatnici
- Policijski službenici (pravnici i nepravnici)
- Djelatnici u sektoru socijalne skrbi
- Zdravstveni djelatnici
- Studenti (budući učitelji, odgojitelji, pravnici, policajci, socijalni radnici, psiholozi, liječnici itd.)

8. Tko su bili polaznici provedenih edukacija? (Molimo označite odgovarajuće i/ili navedite druge sudionike) (navesti nekoliko osnovnih kategorija kao što su liječnici, medicinske sestre, psiholozi, logopedi, edukacijski rehabilitatori, nastavnici, odgojitelji, ravnatelji ustanova, pravosudni djelatnici, sudci, odvjetnici, policajci, socijalni radnici, ostalo)

- Djelatnici u odgojnoobrazovnom sustavu
- Pravosudni djelatnici
- Policijski službenici (pravnici i nepravnici)
- Djelatnici u sektoru socijalne skrbi
- Zdravstveni djelatnici
- Studenti (budući učitelji, odgojitelji, pravnici, policajci, socijalni radnici, psiholozi, liječnici itd.)
- Djeca, mladi i roditelji
- Ostalo: _____-
- Djelatnici u odgojnoobrazovnom sustavu

- Pravosudni djelatnici
 - Policijski službenici (pravnici i nepravnici)
 - Djelatnici u sektoru socijalne skrbi
 - Zdravstveni djelatnici
 - Studenti (budući učitelji, odgojitelji, pravnici, policajci, socijalni radnici, psiholozi, liječnici itd.)
9. Je li provedena evaluacija (da, ne, ako da, molimo izvješće evaluacije)?
10. Je li provedena provjera znanja (test) na kraju edukacije (da, ne, ako da, molimo izvješće o uspjehu polaznika)?
11. Je li izdan certifikat polaznicima (da, ne)?
12. Treba li polaznik edukacije ponovno proći nastavak ove edukacije ili je potrebna supervizija (da, ne), hoće li se edukacija redovito ponavljati (da, ne, ako da, svakih koliko godina)?
13. Koja su bile prepreke provedbi edukacija o zaštiti djece od seksualnog nasilja?
- Nedostatak financijskih resursa
 - Nedostatak stručnjaka za provedbu
 - Nedostatak podrške institucije /ako da, opisati
 - Nedostatak interesa
 - Kompleksnost administrativnih procedura
 - Nedostatak vremena za provedbu edukacija
 - Ostalo (molimo specificirajte):
14. Koliko su trajale provedene edukacije (zbrojiti za sve edukacije)?
- u ukupnom trajanju od _____ sati,
 - od toga:
 - - predavanja _____ sati
 - - seminari _____ sati
 - - vježbe _____ sati
 - - vođene rasprave _____ sati
 - - ostali oblici rada _____ sati.
15. Koje su ključne teme obuhvaćene u provedenim edukacijama o zaštiti djece od seksualnog nasilja? (Molimo označite odgovarajuće i/ili navedite druge teme.)
- Prepoznavanje znakova seksualnog zlostavljanja
 - Prevencija seksualnog nasilja
 - Savjetovanje i podrška žrtvama
 - Zakonski okviri i obveze:
 - Poznavanje međunarodnih standarda, normi i načela koja se odnose na pravdu za djecu i dječja prava (UNICEF)
 - Poznavanje nacionalnog zakonodavstva, propisa i smjernica za djecu žrtve seksualnog nasilja / drugog nasilja (UNICEF)
 - Internetska sigurnost i prevencija *online* zlostavljanja
 - Rodna ravnopravnost
 - Medicinski protokoli
 - Forenzičke tehnike
 - Specifične teme tretmana u medicinskom kontekstu
 - Dijagnostičke procedure za identifikaciju traume i posljedica zlostavljanja
 - Pravni aspekti
 - Etika
 - Rodno osjetljivi pristup
 - Specifične potrebe žrtava
 - Poznavanje izazova s kojima se susreću stručnjaci u kontaktu s djecom žrtvama

seksualnog nasilja / drugog nasilja (na primjer: djeca koju odrasli počinitelji kaznenih djela prisiljavaju na kazneno djelo, djeca žrtve/svjedoci kaznenih koji žive na ulici, suočavanje s medijima u kaznenim slučajevima djece (UNICEF))

- Poznavanje obećavajućih/dobrih praksi postupanja s djecom žrtvama nasilja (UNICEF)
- Poznavanje karakteristika različitih faza razvoja djeteta (UNICEF)
- Poznavanje usluga i programa za djecu žrtve nasilja (UNICEF)
- Poznavanje učinaka viktimizacije (UNICEF)
- Poznavanje deset međunarodnih prava djece žrtava/svjedoka kaznenih djela (UNICEF)
- Zaštita djece od digitalnih opasnosti
- Ostalo: _____

16. Jesu li uključeni materijali za podršku učenju? (Molimo označite odgovarajuće)

- Brošure
- Edukativni videomaterijali
- *Online* resursi
- Ostalo: _____
- _____
- _____

17. Jesu li edukacije bile obvezne za sudionike?

- Da
- Ne

18. Je li se naplaćivala kotizacija od polaznika edukacija? (da, ne)

19. Je li provedena evaluacija učinkovitosti edukacija?

- Da
- Ne

20. Jesu li sudionici koji su sudjelovali u edukacijama još uvijek aktivni u vašem sustavu/organizaciji?

- Da
- Ne
- Ne znam
- Dodatni komentari ili sugestije:

Molimo za svaku edukaciju navedite: naslov edukacije, mjesto i datume provedbe, broj polaznika (upisati broj)

Za svaku edukaciju potrebno je dostaviti program (raspored) edukacije, kurikulum, evaluaciju i sve druge materijale (brošure, edukativni videozapisi) na info@diжете.hr

Nakon ovog upitnika u planu je sastanak s po jednim predstavnikom svake institucije/ustanove/organizacije u cilju utvrđivanja unaprjeđenja edukacija stručnjaka u skrbi za djecu i obitelji žrtve seksualnog i drugog nasilja nad djecom. Molimo vas navedite ime i prezime, e-adresu i broj mobitela stručnjaka koji će uime vaše institucije/ustanove/organizacije sudjelovati na sastanku, kako bismo ga/ju mogli izravno kontaktirati radi daljnjih dogovora:

IME I PREZIME STRUČNJAKA:

E-ADRESA STRUČNJAKA:

BROJ MOBITELA STRUČNJAKA:

Za ovo istraživanje pribavljena je suglasnost Etičkog povjerenstva Hrvatske psihološke komore.

Svi prikupljeni podatci koristit će se za izradu izvještaja projekta, a pri čemu vam garantiramo zaštitu privatnosti u skladu s GDPR odredbom.

Dodatak 4.: Dnevni red i popis sudionika sastanka održanog 26. srpnja 2024., Zagreb

- 11:00 – 11:15 Okupljanje sudionika
- 11:15 – 11:30 Predstavljanje sudionika
- 1. dio: Barnahus u Hrvatskoj
 - 11:30 – 11:45 Uvod u problematiku – Zašto je ova tema važna, što je Barnahus i ciljevi projekta (Daška Leppe Pažanin)
- 2. dio: Prikaz stanja utvrđenog upitnikom:
 - 11:45 – 12:00 Početna analiza stanja u Hrvatskoj (Helenca Pirnat Dragičević): Utvrđeni dionici (institucije/organizacije/udruge), kontaktiranje i uključivanje dionika, popis dionika koji su dali odgovore
 - 12:00 – 12:15 Prikaz rezultata kvantitativnog istraživanja (Ivana Pavić Šimetin): Popis institucija/organizacija/udruga koje su provodile osposobljavanja, broj tečajeva osposobljavanja u trima kategorijama (a. Seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedina tema; b. Seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedna od tema; c. Ostali oblici nasilja nad djecom), nositelj nastavnog programa, svrha, predavači, sudionici, evaluacija, provjera znanja, potvrda o pohađanju, nadzor, ponavljanje osposobljavanja, prepreke, trajanje, ključne teme, materijali, obveza, naknada, ocjena učinkovitosti i status aktivnosti sudionika
 - 12:15 – 12:30 Prikaz rezultata kvalitativnih istraživanja (Ella Selak Bagarić): Kritička analiza tekstova nastavnih planova i programa, programa, evaluacija i materijala za osposobljavanje koje su osigurale institucije/organizacije/udruge koje su provele barem jedan tečaj osposobljavanja, s naglaskom na ostvarene ciljeve, obuhvaćena područja/teme, međusektorska suradnja, sveobuhvatnost pristupa i specifičnosti pojedinih osposobljavanja
 - 12:30 – 13:00 Pauza uz osvježanje
- 3. dio: Mišljenja imenovanih stručnjaka o:
 - važnosti teme
 - područjima/temama koje je potrebno obuhvatiti u daljnjem osposobljavanju
 - najprikladnijim oblicima osposobljavanja (predavanja, rad u malim grupama, putem interneta, osobno ili hibridno)
 - trajanju osposobljavanja
 - profilima stručnjaka koji će biti predavači
 - organizatorima i suorganizatorima osposobljavanja
 - iskustvima iz drugih zemalja
 - međuagencijskoj suradnji
 - učestalosti osposobljavanja
 - nadzoru i evaluaciji
 - održivosti (materijalni i ljudski resursi, motivacija stručnjaka za sudjelovanje)
- 13:00 – 13:30 Rasprava o ulozi dionika u osposobljavanju – metoda razmjene ideja (interaktivno za sve sudionike)
- 13:30 – 14:30 SWOT analiza postojećih programa osposobljavanja (interaktivno za skupine sudionika)
- 14:30 – 15:00 Zaključci s preporukama za osposobljavanje određenih dionika i dogovor o daljnjim aktivnostima

Popis sudionika, Sastanak, 26. srpnja 2024., Zagreb

Ime i prezime	sudjelovanje na sastanku osobno ili putem interneta
Jadranka Zorić	osobno
Ivan Jakopčić	osobno
Lea Čavić	osobno
Renata Pražetina Kaleb	osobno
Sanja Mladenić	osobno
Nikolina Kolić Antolović	osobno
Tanja Kosec	osobno
Nikolina Vrabac -	osobno
Vanja Slijepčević Saftić	osobno
Mladen Samardžija Gregorić	osobno
Ivona Vrekalić	osobno
Tatjana Petričević Vidović	osobno
Dijana Mayer	osobno
Milena Car	osobno
Miroslav Kopjar	osobno
Ivan Begovac	osobno
Mirjana Kolarek Karakaš	putem interneta
Jasminka Horvatić	putem interneta
Gina Lugović	putem interneta
Ivana Srb-Miščević	putem interneta
Goran Arbanas	putem interneta

Dodatak 5. Tablice iz kvantitativne analize

Tablica 1. Teme osposobljavanja

Institucija/organizacija	A Seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedina tema osposobljavanja	B Seksualno nasilje i iskorištavanje djece kao jedna od tema	C Drugi oblici nasilja nad djecom
Hrvatsko pedijatrijsko društvo	0	3	0
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu	0	2	0
Hrvatski pedagoško-književni zbor	1	1	5
UNICEF	1	1	100
Hrvatska psihološka komora	0	0	2
Udruga hrvatskih sudaca	0	1	0
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež	4		
Agencija za odgoj i obrazovanje	8	10	50
Pravosudna akademija		35	
Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“	9	29	5
Hrvatska komora socijalnih pedagoga	0	2	4
Hrvatska odvjetnička komora			
Ukupno	23	84	166

Tablica 2. Svrha osposobljavanja

Svrha osposobljavanja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Hrvatsko pedijatrijsko društvo		X							X				
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu								X					
Hrvatski pedagoško-književni zbor						X							
UNICEF		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Hrvatska psihološka komora													
Udruga hrvatskih sudaca							X						
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Agencija za odgoj i obrazovanje		X	X			X							
Pravosudna akademija							X						
Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“									X				
Hrvatska komora socijalnih pedagoga		X	X			X	X	X		X	X		
Hrvatska odvjetnička komora		X	X				X						

Tablica 3. Objašnjenje tablice 2.

1	Za ispunjavanje zakonskih obveza ili propisa institucije
2	Podizanje svijesti stručnjaka različitih profila o problemu seksualnog nasilja nad djecom
3	U cilju poboljšanja vještina i znanja stručnjaka koji rade u području zaštite djece od seksualnog nasilja
4	U svrhu pružanja potpore i informacija žrtvama/obiteljima seksualnog nasilja
5	U cilju sprječavanja seksualnog nasilja nad djecom, namijenjeno djeci, mladima i roditeljima
6	Osposobljavanje obrazovnog osoblja
7	Osposobljavanje pravosudnih stručnjaka
8	Osposobljavanje zdravstvenih djelatnika
9	Osposobljavanje policijskih službenika
10	Osposobljavanje stručnjaka u sustavu socijalne skrbi
11	Osposobljavanje namijenjeno izvaninstitucionalnoj potpori
12	Osnaživanje djece
13	Osnaživanje roditelja

Tablica 4. Sudionici

Sudionici provedenih osposobljavanja	Zaposleni u obrazovno m sustavu	Pravosu dni dužnos nici	Policijski službenici (pravnici i odvjetnici)	Zaposleni u sektoru socijalne skrbi	Zdravstveni djelatnici	Student i (budući stručnja ci)	Djeca, mladi i roditelji
Hrvatsko pedijatrijsko društvo			Da		Da		
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu					Da		
Hrvatski pedagoško- književni zbor	Da						
UNICEF							
Hrvatska psihološka komora							
Udruga hrvatskih sudaca		Da					
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež	Da	Da			Da		
Agencija za odgoj i obrazovanje	Da						
Pravosudna akademija		Da	Da				
Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“			Da				
Hrvatska komora socijalnih pedagoga	Da	Da		Da	Da		
Hrvatska odvjetnička komora		Da			Da		

Tablica 5. Predavanja

Predavači provedenih osposobljavanja	Zaposleni u obrazovnom sustavu	Pravosudni dužnosnici	Policijski službenici (pravnici i odvjetnici)	Zaposleni u sektoru socijalne skrbi	Zdravstveni djelatnici	Studenti (budući stručnjaci)	Djeca, mladi i roditelji
Hrvatsko pedijatrijsko društvo	Da						Da
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu					Da		
Hrvatski pedagoško-književni zbor	Da						
UNICEF							
Hrvatska psihološka komora							
Udruga hrvatskih sudaca		Da					
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež	Da	Da				Da	
Agencija za odgoj i obrazovanje	Da						
Pravosudna akademija		Da	Da				
Policajska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“			Da				
Hrvatska komora socijalnih pedagoga	Da	Da		Da	Da		
Hrvatska odvjetnička komora		Da			Da		

Tablica 6. *Zapisi*

	Je li provedena evaluacija?	Je li provedena provjera znanja na kraju osposobljavanja?	Je li sudionicima izdane potvrde?	Bi li polaznici trebali ponovno pohađati ovo osposobljavanje ili je potreban nadzor?	Hoće li se osposobljavanje redovito ponavljati?
Hrvatsko pedijatrijsko društvo					Da
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu			Da		
Hrvatski pedagoško-književni zbor					Da
UNICEF	Da	Da	Da	Da	Da
Hrvatska psihološka komora					
Udruga hrvatskih sudaca			Da		
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež	Da		Da		Da
Agencija za odgoj i obrazovanje	Da		Da		Da
Pravosudna akademija	Da		Da		Da
Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“	Da	Da	Da		Da
Hrvatska komora socijalnih pedagoga	Da				
Hrvatska odvjetnička komora					

Tablica 7. *Prepreke*

Prepreke	Nedostatak financijskih sredstava	Nedostatak stručnjaka za provedbu	Nedostatak institucionalne potpore	Nedostatak interesa	Složenost upravnih postupaka	Nedostatak vremena za provedbu osposobljavanja
Hrvatsko pedijatrijsko društvo						
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu						Da
Hrvatski pedagoško-književni zbor						
UNICEF	Da					Da
Hrvatska psihološka komora						
Udruga hrvatskih sudaca		Da				
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež	Da					
Agencija za odgoj i obrazovanje						
Pravosudna akademija				Da		
Policajska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“						
Hrvatska komora socijalnih pedagoga						
Hrvatska odvjetnička komora						

Tablica 8. Količina djelovanja

	Ukupan broj sati osposobljavanja	Ukupan broj sati predavanja	Ukupan broj sati seminara	Ukupan broj sati vježbi	Ukupan broj sati vođenih rasprava	Ukupan broj sati ostalih oblika rada
Hrvatsko pedijatrijsko društvo	13	8	0	3	2	0
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu	6	4	12	0	2	0
Hrvatski pedagoško-književni zbor						
UNICEF						
Hrvatska psihološka komora						
Udruga hrvatskih sudaca	6	6				
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež	20					
Agencija za odgoj i obrazovanje	620					
Pravosudna akademija	318					
Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“	466	93	15	288	10	
Hrvatska komora socijalnih pedagoga						
Hrvatska odvjetnička komora						
Ukupno	1443	111	27	291	14	0

Tablica 9. Ključne teme

	Ključne teme
Hrvatsko pedijatrijsko društvo	7, 9, 23
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu	1, 3, 4, 9, 12, 14, 16, 17
Hrvatski pedagoško-književni zbor	1, 2, 4
UNICEF*	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Hrvatska psihološka komora	
Udruga hrvatskih sudaca	3, 4, 7, 13, 16
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež	1, 2, 4, 5, 6, 7, 13, 14, 16, 17, 19, 21, 22, 23
Agencija za odgoj i obrazovanje	3, 4, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Pravosudna akademija*	1, 3, 4, 5, 6, 8, 13, 16, 17, 21
Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Hrvatska komora socijalnih pedagoga	
Hrvatska odvjetnička komora	1, 3, 5, 6, 10, 12, 13, 16

Tablica 10. Objašnjenje tablice 9.

1	Prepoznavanje znakova seksualnog zlostavljanja
2	Sprječavanje seksualnog nasilja
3	Savjetovanje i potpora žrtvama
4	Pravni okviri i obveze
5	Poznavanje međunarodnih standarda, normi i načela koji se odnose na pravdu za djecu i prava djece (UNICEF)
6	Poznavanje nacionalnog zakonodavstva, propisa i smjernica za djecu žrtve seksualnog/drugog nasilja (UNICEF)
7	Sigurnost na internetu i sprečavanje zlouporabe na internetu
8	Rodna ravnopravnost

9	Medicinski protokol
10	Forenzičke tehnike
11	Specifične teme liječenja u medicinskom kontekstu
12	Dijagnostički postupci za utvrđivanje posljedica traume i zlostavljanja
13	Pravni aspekti
14	Etika
15	Rodno osviješten pristup
16	Posebne potrebe žrtava
17	Razumijevanje izazova s kojima se suočavaju stručnjaci koji su u kontaktu s djecom žrtvama seksualnog/drugog nasilja (npr. djeca koju su odrasli počinitelji kaznenih djela prisilili na kazneno djelo, djeca žrtve/svjedoci kaznenog djela koji žive na ulici, odnosi s medijima u slučajevima koji uključuju djecu (UNICEF)
18	Poznavanje primjera perspektivnih/dobrih praksi u postupanju s djecom žrtvama nasilja (UNICEF)
19	Poznavanje obilježja različitih faza dječjeg razvoja (UNICEF)
20	Poznavanje usluga i programa za djecu žrtve nasilja (UNICEF)
21	Razumijevanje učinaka viktimizacije (UNICEF)
22	Poznavanje deset međunarodnih prava djece žrtava/svjedoka kaznenih djela (UNICEF)
23	Zaštita djece od digitalnih opasnosti

Tablica 11. Popratni materijali

	Brošure	Edukativni videomaterijali	Online resursi	Drugo
Hrvatsko pedijatrijsko društvo				
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu				
Hrvatski pedagoško-književni zbor				
UNICEF	Da	Da	Da	Priručnici
Hrvatska psihološka komora				
Udruga hrvatskih sudaca				Prezentacije
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež	Da	Da	Da	
Agencija za odgoj i obrazovanje	Da	Da	Da	
Pravosudna akademija				Priručnici, prezentacije, kvizovi
Policajska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“	Da	Da	Da	Prema popisu literature: udžbenici, knjige, znanstveni i stručni radovi, prezentacije, testovi za samoprocjene, pitanja za ponavljanje.
Hrvatska komora socijalnih pedagoga				
Hrvatska odvjetnička komora				

Tablica 12. Pregled pitanja koja se odnose na provedbu i organizaciju osposobljavanja

	Jesu li edukacije bile obvezne za sudionike?	Je li se naplaćivala kotizacija za sudjelovanje?	Je li provedena evaluacija učinkovitosti edukacije?	Jesu li sudionici koji su sudjelovali u edukacijama još uvijek aktivni u vašem sustavu/organizaciji?
Hrvatsko pedijatrijsko društvo		Da		Da
Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu				Da
Hrvatski pedagoško-književni zbor		Da	Da	Da
UNICEF	Da		Da	Ne znam
Hrvatska psihološka komora				
Udruga hrvatskih sudaca				Ne znam
Udruga sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež			Da	Ne znam
Agencija za odgoj i obrazovanje				Da
Pravosudna akademija				Ne znam
Policijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“	Da			Da
Hrvatska komora socijalnih pedagoga		Da		
Hrvatska odvjetnička komora				Da

Dodatak 6. Hrvatska psihološka komora – odobrenje Etičkog odbora za provedbu istraživanja

HRVATSKA PSIHOLOŠKA KOMORA

ETIČKI ODBOR
HRVATSKE PSIHOLOŠKE KOMORE
KLASA: 025-04/24-05/11
URBROJ: 251-375/01-04-24-2
Zagreb, 08. svibnja 2024. godine

ANA BABIĆ
savjetnica pravobraniteljice za djecu
Ured pravobraniteljice za djecu
ana.pezo@dijete.hr

PREDMET: Molba za procjenu etičnosti istraživanja u sklopu projekta
„Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj“
– *zaključak, dostavlja se*

Poštovani,

temeljem članka 22. stavka 1. alineje 3. Zakona o psihološkoj djelatnosti (Narodne novine broj 98/19, 18/22), članka 7. stavka 2. alineje 3. i članka 27. Statuta Hrvatske psihološke komore (Narodne novine broj 21/2021, 109/22), Etičkog kodeksa (Narodne novine broj 13/05) i Poslovnika o radu Etičkog odbora, dana 07. svibnja 2024. godine održana je sjednica Etičkog odbora.

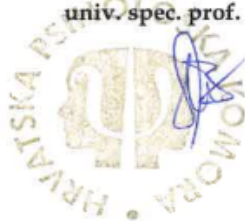
Na sjednici je razmatran zahtjev članica konzultativne radne skupine Elle Selak Bagarić, mag. psych., doc. prim. dr. sc. Ivane Pavić Šimetin, Helence Pirnat Dragičević, dipl. iur. i Ane Babić, prof., vezano uz namjeru provođenja istraživanja odnosno primjene upitnika, koji će omogućiti prikupljanje relevantnih podataka od strane stručnjaka i institucija, a kreiranog u sklopu projekta „Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj“.

Nakon izvršenog uvida u dostavljene podatke, Etički odbor je jednoglasno utvrdio da je navedeno istraživanje usklađeno s odredbama Etičkog kodeksa.

S poštovanjem,

PREDSJEDNICA ETIČKOG ODBORA

Sandra Matošina Borbaš,
univ. spec. prof. psihologije

Dostaviti:

1. Ana Babić, ana.pezo@dijete.hr.
2. Pismohrana.

Dodatak 7. Sudjelovanje djece – preporuke

SUSTAV	ZNANJA, ISKUSTVA I MIŠLJENJA DJECE	PREPORUKE O POTREBNIM KOMPETENCIJAMA
SOCIJALNA SKRB	„Mislim da je to zapravo vrlo važno jer većina socijalnih radnika nije dovoljno educirana o tome kako pružiti podršku djetetu i kako doći do nekih informacija o djetetu jer dijete ne vjeruje nikome, pogotovo nakon takvog traumatičnog iskustva, a prije svega taj bi pristup djetetu trebalo unaprijediti i prilagoditi dobi djeteta jer naravno da djeca neće početi pričati o tako traumatičnom iskustvu koje su doživjela.“ „Imao sam iskustva sa socijalnom skrbi i pristup socijalnih radnika prema nama nije bio nimalo dobar, a tek sada nakon nekoliko godina, kada sam vidio takva iskustva socijalnih radnika prema nama djeci, shvaćam da to nije bilo nimalo dobro i da nema nikakvog smisla, pa se pitam kako su nam uopće mogli pomoći takvim pristupom.“ „Ne treba dijete odmah tjerati da ispriča što se dogodilo, prvo treba proći malo vremena da se dijete koje je to proživjelo opusti, da shvati da ima povjerenja u osobu s kojom razgovara, a ne da ga se odmah napada da ispriča sve što se dogodilo jer to jednostavno nema smisla.“ „Mislim da bi stručnjaci trebali razgovarati s djecom o stvarima koje se više odnose na njihovo emocionalno stanje umjesto da ih ispituju o konkretnim informacijama o okolnostima cijelog tog događaja, ali mislim da se o situaciji može puno saznati iz ponašanja djeteta i načina na koji govori o problemu i, naravno, dijete se nalazi u vrlo neugodnom položaju kada mora govoriti o drugima.“	„Pristup djeci i oni bi zapravo trebali znati kroz što su djeca prošla i trebaju im se prilagoditi jer naravno da dijete neće odmah biti spremno odgovarati na pitanja.“ „Općenite teme o nasilju.“ Potrebno je da socijalni radnici nauče ili se osposobe o tome „kako bolje komunicirati s djecom“ ili „primijeniti komunikaciju prilagođenu specifičnim potrebama djece“.
OBRAZOVANJE	„Ne dobivamo odgovarajuću potporu od djelatnika odgojno-obrazovnog sustava.“ „Imala sam iskustva s tim da je bilo problema u razredu sa zlostavljanjem i nasiljem, što je profesorica mogla lako prepoznati, međutim, ništa se nije poduzelo i mislim da se odgojno-obrazovno osoblje	Uočena je potreba jačanja kapaciteta nastavnika za prepoznavanje i postupanje u slučaju sumnje na seksualno nasilje. Školski pedagozi mogu podržati nastavnike u tom procesu.

	zapravo tome ne posvećuje i da to nije njihova primarna briga na poslu.“ „Rekla bih da to proizlazi iz njihova nedostatka motiviranosti i nesigurnosti jer većina onih koji rade s manjom djecom već imaju radnog iskustva, mogli bi svjedočiti ovakvim događajima u praksi, ali jednostavno ne žele ništa poduzeti iz nekog razloga.“ „Rekao bih da profesori nemaju znanja o tome, pogotovo neki mlađi koji se nisu susreli ni s jednim oblikom nasilja pa onda ne znaju ni prepoznati je li dijete doživjelo nasilje i ne znaju se nositi s tim ili se jednostavno boje.“ „Kod nas u školi dijete je prvo išlo na razgovor s pedagoginjom koja je stvarno stručna osoba i koji je zaista pomogla, mislim da je ona jedina djelatnica u našoj školi koja je pomogla i koja zna kako pristupiti djetetu i na taj mu način pomoći da se poslije osjeća bolje, a ako bi se radilo o većem problemu, socijalna služba došla bi u školu i djetetov dom pa bi pokušali razgovarati.“ „Mislim da učitelji i profesori općenito vole isticati da je škola odgojno-obrazovna ustanova, ali onda kada se zapravo pojavi problem, zaborave na to.“	
ZDRAVSTVO	„Naša školska liječnica nije znala ništa o nama niti o bilo čemu, samo je redovito dolazila u školu da nas cijepi, nije imala doticaj s problemima u školi ili slično.“ „Mogli bismo to naglasiti pri sistematskom pregledu jer bi možda liječnici bili odgovarajuće osobe koje bi to mogle prepoznati.“ „Ne bih željela da to bude još veći problem jer je djetetu ionako teško, možda bi bilo važno samo to naglasiti liječniku i ne poduzimati ništa drugo osim ako dijete samo to ne poželi.“ „Nikada nisam išla liječniku ako sam imala problem s nasiljem i nikada nisam čula da je netko tamo išao zbog problema s nasiljem, tim više što liječnici ovdje rade više od 70 godina, a mi još nemamo odgovarajućeg liječnika i idemo samo ako smo bolesni, a ne zbog nasilja i mentalnog	Potrebna je jača povezanost zdravstvenih službi i škola.

	zdravlja.“ „Naši obiteljski liječnici u prilično su poodmaklim godinama i već su pred mirovinu pa bi mi oni bili zadnji na pameti za rješavanje takvih problema, a mislim da nemaju odgovarajuće kompetencije da pomognu mladima do 18 godina, osobe koji imaju preko 60 godina.“ „Mislim da oni nemaju potrebno znanje da bi nam mogli pomoći u takvim situacijama jer se doslovno sve promijenilo i nemaju nikakvih saznanja o današnjim problemima mladih.“ „Uglavnom i kad idem kod doktora, idem zbog zdravstvenih problema i nikad mi ne bi palo na pamet doktoru reći što mi se događa u školi, a općenito imam dojam da kada odem kod doktora, on nema vremena ni za to zbog čega sam došao, a pogotovo ne za nešto drugo.“ „Ne mislim da je rješenje za liječnike da riješe problem nasilja.“ „Naši školski liječnici redovito dolaze u školu i provode cijepljenje, a ako netko tada nije u školi, ode u ordinaciju. Proživio sam oba iskustva. Dok sam bio u školi, liječnici su bili puno nervozniji i dok nas je liječnica cijepila, bilo je baš čudno i bilo me strah za vrijeme cijepljenja, a kad sam došao kod nje u ordinaciju, bila je tako ljubazna i smirena, lijepo je sa mnom razgovarala. Pitala me jesam li dobro, pustila me da mirno sjedim, pitala me imam li problema, lijepo me pogledala. Tako da ne znam je li razlika u tome što je roditelj s nama u ordinaciji ili je samo pod većim stresom kad dođe u školu jer ima puno više djece s kojom mora raditi.“ „Svi smo išli u ordinaciju, nitko nije dolazio u našu školu i to je bio samo rutinski pregled, cijepljenje, ništa.“ „Nismo niti shvatili da smo tamo. Iskreno, ne znam koliko bih se mogao pouzdati, iako su naši liječnici jako dobri, pitaju nas kako smo i imamo li kakvih problema.“ „Mislim da im možemo vjerovati, ali ne znam koliko bih ja mogao jer smo ih na taj način vidjeli u 5. razredu i u 8. razredu. U međuvremenu ih uopće ne vidamo i ne znam koliko bih vjerovao ljudima koje sam vidio tri puta u	
--	---	--

	životu.“	
POLICIJA	„Mislim da su policajci zadnje osobe kojima bi se dijete obratilo, pogotovo mlađe djetete, i mislim da je stereotip da su policajci loši ljudi, ali svi se boje policije jer dijete misli da će policija kazniti roditelje ako su bili nasilni nad djetetom ili bilo kim drugim.“ „Mislim da je potreban dugačak proces da bi oni nešto učinili po tom pitanju, mislim da je za to kriv nekakav stereotip i da djeca ne bi uopće vjerovala policiji.“ „Bilo je par slučajeva da su odrasli prijavili nešto što zapravo nisu mogli riješiti, da nije njihov problem, pa ne znam kako bi onda komunicirali s djecom.“	„Mislim da bi policijski službenici trebali proći edukaciju o komunikaciji s djecom, dječjoj psihologiji možda. To je stereotip jer mislim da ne bi znali ispitivati djecu na njihovoj razini.“ „Nemam iskustva s njima, ali općenito, što se tiče odraslih, a to se odnosi i na policiju, mislim da bi se stvarno trebali educirati na koji način djeca razmišljaju danas, a ne onako kako bi se trendovi slijedili prije 40 godina.“
PRAVOSUDE	„Apsolutno smatram da bi trebali postojati sudci koji se bave samo tim pitanjima.“ „Cijeli taj prostor i okružje vrlo su neugodni za djecu i mislim da ih to nekako prisiljava da razmišljaju na način za koji još nisu dovoljno zreli.“ „Mislim da bi to trebalo što više prilagoditi djeci i sve prevesti na jezik koji bi djeci bio razumljiv.“ „Važno je da se djetetovo mišljenje uvaži i integrira u sudsku odluku jer se ipak radi o tom djetetu i bitno je što ono želi i što zapravo misli, ali ono što ono želi i što je za njegovo dobro nešto je sasvim drugo. Ako želi biti s majkom, a majka je bila nasilna, to se neće moći dogoditi.“ „Što se tiče sudskih postupaka, ne znam kako to funkcionira kod nas, ali mislim da bi bilo dobro da se djeca ispituju u privatnosti jer ne znam koliko im je ugodno da ih slušaju drugi, a u slučaju da je netko protiv njih, ne znam kako bi na to reagirali, koliko im je ugodno to čuti.“ „Možda bi trebali biti sami ili sa sudcem, ili ako im je ugodnije s nekim drugim, mogu sami odlučiti.“	„Sudci bi trebali znati kako komunicirati s djecom, kako donijeti odluku koja će biti u interesu djeteta i kako pitati dijete za mišljenje.“

Nakon analize različitih profila stručnjaka, djeci je postavljeno pitanje – Koje bi karakteristike/osobine voljeli da ima osoba koja bi s njima razgovarala o nasilju i što bi im bilo važno?

Evo nekih od njihovih odgovora:

„Prvo mora postojati mlada osoba s kojom bi dijete trebalo stvoriti neku vrstu odnosa kako bi moglo vjerovati toj osobi, a treba se predstaviti kao netko tko je tu da poštuje mišljenje djeteta i da radi najbolje za dijete.“

„Trebali biste biti u mogućnosti stvoriti prijateljski odnos s djetetom tako da se dijete otvori i zapravo kaže ono što misli i što želi.“

„Također mislim da bi bilo važno da dijete ima mogućnost birati dob i spol osobe koja će mu pomagati.“

„Također mislim da bi se i taj stručnjak trebao usredotočiti na to da bolje upozna dijete izvan te situacije, čisto da vidi kakvo je, pa bi lakše bilo doprijeti do njega i razgovarati s njim.“

„Željela bih da ne počne odmah s pitanjima o tome što se dogodilo, nego da ima širi pristup i istraži neke druge stvari i malo bolje upozna dijete.“

Na pitanje kakvu podršku očekuju kada se povjeravaju jedni drugima i što bi im konkretno pomoglo, djeca odgovaraju:

„Neka emocionalna podrška ili utjeha, ili tako nešto.“

„To znači da ne prijedete odmah na problem nego na to kako se osjećam i kako doživljavam situaciju.“

„Pa mislim da je bitno da ja kao žrtva nasilja imam neku utjehu kraj sebe, nekoga tko me razumije i tko bi našao dobro rješenje za moj problem, odnosno važno je da imam rame za plakanje i da je taj netko uz mene.“

Na pitanje komu bi se prvo povjerali u situacijama nasilja, djeca su odgovorila:

„Ako se nasilje dogodi u školi ili izvan obiteljskog doma, prvi bi bili roditelji, mama ili možda čak i prijateljica jer zaista provodimo puno vremena zajedno i ona me poznaje kao mama i možda bi mi mogla pomoći kao i roditelji.“

„Trebao bi mi netko tko bi prvo riješio moje emocionalno stanje, da se osjećam bolje, a onda će se riješiti i sam problem.“

Dodatak 8. Popis obrazovnih aktivnosti koje provodi Ženska soba

2019.

	Naziv edukacije	Sudionici	Datum	Broj sudionika
1	„Seksualno nasilje nad djecom“	učitelji, odgojno-obrazovni djelatnici, stručni suradnici osnovnih škola	24. i 25. travnja 2019.	45
2	„Sprječavanje seksualnog nasilja“	voditelji programa prevencije Županijskog stručnog vijeća Karlovačke županije	2. srpnja 2019.	33
3	„Seksualno i elektroničko seksualno nasilje“	učitelji, odgojno-obrazovni djelatnici, stručni suradnici osnovnih škola	5. prosinca 2019.	32
4	„Provedba SNEP programa – Program prevencije seksualnog nasilja za srednje škole“	profesori i stručni suradnici srednjih škola	5. i 6. prosinca 2019.	36
5	„Seksualno nasilje nad djecom“	roditelji	14 predavanja tijekom 2019.	224
Ukupno: 18 aktivnosti za 370 osoba				

2020.

	Naziv edukacije	Sudionici	Datum	Broj sudionika
1	„SNEP – Provedba programa prevencije seksualnog nasilja“	profesori i stručni suradnici srednjih škola	15. siječnja 2020.	40
2	„Seksualno nasilje nad i među djecom“	učitelji i stručni suradnici osnovnih škola	16. siječnja 2020.	39
3	„SNEP program i prevencija seksualnog nasilja u Hrvatskoj“	predstavnici nadležnih tijela i institucija, organizacija civilnog društva i šira javnost	20. veljače 2020.	–
4	„SNEP – Provedba programa prevencije seksualnog nasilja“	profesori i stručni suradnici srednjih škola	24.4.2020.	36

5	„Seksualno nasilje nad djecom“	profesori i stručni suradnici srednjih škola	6. i 7. listopada 2020.	26
6	Konferencija „Važnost i izazovi provođenja programa prevencije seksualnog nasilja u školama“	predstavnici nadležnih tijela i institucija, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva i šira javnost	24. studenoga 2020.	310
7	Konferencija „Važnost uključivanja mladih u prevenciju seksualnog nasilja“	predstavnici nadležnih tijela i institucija, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva, djeca i šira javnost	17. prosinca 2020.	375
Ukupno: 7 aktivnosti za 826 osoba				

2021.

	Naziv edukacije	Sudionici	Datum	Broj sudionika
1	„Seksualno i elektroničko seksualno nasilje“	učitelji i stručni suradnici osnovnih škola	17. veljače 2021.	6
2	„Elektroničko seksualno nasilje“	roditelji	18. veljače 2021.	26
3	„Seksualno i elektroničko seksualno nasilje“	profesori i stručni suradnici srednjih škola	24. veljače 2021.	42
4	„Elektroničko seksualno nasilje“	roditelji	24. ožujka 2021.	23
5	„Elektroničko seksualno nasilje“	roditelji	14. travnja 2021.	9
6	„Seksualno nasilje nad i među djecom i mladima te programi prevencije Ženske sobe“	Županijsko stručno vijeće Krapinsko-zagorske županije	28. travnja 2021.	40
7	„Elektroničko seksualno nasilje“	roditelji	3. svibnja 2021.	12
8	„Seksualno nasilje nad i među djecom i mladima te programi prevencije Ženske	Županijsko stručno vijeće Sisačko-moslavačke županije	6. svibnja 2021.	20

	sobe“			
9	„Elektroničko seksualno nasilje“	roditelji	17. svibnja 2021.	48
10	„Kako razgovarati o seksualnom nasilju?“	profesori i stručni suradnici srednjih škola	20. svibnja 2021.	24
11	„Seksualno nasilje nad djecom – SNEP 2 – JUNIOR“	učitelji, odgojno-obrazovni djelatnici i stručni suradnici osnovnih škola	24. i 25. svibnja 2021.	20
12	„SNEP 2 – JUNIOR – Važnost prevencije seksualnog nasilja nad djecom“	predstavnici nadležnih tijela i institucija, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva i šira javnost	8. lipnja 2021.	72
13	„Seksualno nasilje nad i među djecom i mladima te programi prevencije Ženske sobe“	Županijsko stručno vijeće Zadarske županije	8. srpnja 2021.	48
14	„Seksualno nasilje nad djecom“	roditelji	1., 9. i 15. prosinca 2021.	40
Ukupno: 14 aktivnosti za 430 osoba				

2022.

	Naziv edukacije	Sudionici	Datum	Broj sudionika
1	„Seksualno nasilje nad djecom“	nastavničko vijeće osnovnih škola	12. siječnja 2022.	10
2	„Seksualno nasilje nad djecom – SNEP 2 – JUNIOR“	učitelji i stručni suradnici osnovnih škola	13. i 14. siječnja 2022.	25
3	„Seksualno nasilje nad djecom“	učitelji i stručni suradnici osnovnih škola	25. i 26. siječnja 2022.	23
4	„Seksualno nasilje nad djecom i prevencija seksualnog nasilja“	Županijsko stručno vijeće školskih preventivnih programa Primorsko-goranske županije	16. svibnja 2022.	31

5	„Seksualno nasilje nad djecom i prevencija seksualnog nasilja“	Županijsko stručno vijeće školskih preventivnih programa Grada Zagreba i Zagrebačke županije	19. svibnja 2022.	60
6	„Seksualno nasilje nad djecom i prevencija seksualnog nasilja“	Županijsko stručno vijeće školskih preventivnih programa Karlovačke i Istarske županije	1. lipnja 2022.	20
7	„Seksualno nasilje nad djecom i prevencija seksualnog nasilja“	Županijsko stručno vijeće školskih preventivnih programa Međimurske, Varaždinske i Koprivničko-križevačke županije	29. kolovoza 2022.	36
8	„SNEP 2 – JUNIOR – Prevencija seksualnog nasilja nad djecom“	stručni suradnici osnovnih škola	22. i 23. rujna 2022.	48
9	„SNEP 1 – Prevencija seksualnog nasilja nad djecom“	stručni suradnici srednjih škola	29. i 30. rujna 2022.	29
10	„SNEP 2 – JUNIOR – Prevencija seksualnog nasilja nad djecom“	stručni suradnici osnovnih škola	27. i 28. listopada 2022.	67
11	„SNEP 2 – JUNIOR – Prevencija seksualnog nasilja nad djecom“	Županijsko stručno vijeće socijalnih pedagoga Grada Zagreba	28. studenoga 2022.	26
12	„Seksualno nasilje nad i među djecom i mladima“	zaposlenici obrazovnih ustanova	8. prosinca 2022.	50

Ukupno: 12 aktivnosti za 425 osoba

2023.

	Naziv edukacije	Sudionici	Datum	Broj sudionika
1	„SNEP 2 – JUNIOR – Prevencija seksualnog nasilja nad djecom“	učitelji i stručni suradnici osnovnih škola	14. veljače 2023.	44
2	„Zaštita djece s poteškoćama u razvoju od seksualnog nasilja“	članovi Županijskog stručnog vijeća socijalnih pedagoga i učitelja posebnih razrednih	15. veljače 2023.	16

		odjela (Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Bjelovarsko-bilogorska i Karlovačka županija)		
3	„Državni stručni skup za provedbu preventivnih programa – Provedba SNEP programa (Prevenција seksualnog nasilja nad djecom)“	stručni suradnici srednjih škola	13. travnja 2023.	17
4	„Seksualno nasilje nad djecom“	liječnici školske medicine	26. travnja 2023.	13
5	„Seksualno nasilje nad djecom“	liječnici školske medicine	11. svibnja 2023.	22
6	„Seksualno nasilje nad djecom i SNEP program“	stručni suradnici, učitelji	27. travnja 2023.	35
7	„Seksualno nasilje nad djecom i SNEP program“	stručni suradnici i profesori srednjih škola	15. i 17. svibnja 2023.	18
8	„Prevenција seksualnog nasilja nad i među djecom“	šira i stručna javnost	15. svibnja 2023.	24
9	„Prevenција seksualnog nasilja nad i među djecom“	šira i stručna javnost	25. svibnja 2023.	24
10	Konferencija „Što možemo bolje – prevenција seksualnog nasilja nad djecom“	predstavnici nadležnih tijela i institucija, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva i šira javnost	29. lipnja 2023.	455
11	„Dvodnevna edukacija o seksualnom nasilju nad djecom“	stručni suradnici i profesori srednjih škola	10. i 11. listopada 2023.	32
12	„Dvodnevna edukacija o seksualnom nasilju nad djecom – Provedba SNEP ONLINE TOOL programa“	stručni suradnici i profesori srednjih škola	25. i 26. listopada 2023.	30
13	„Seksualno nasilje nad djecom“	nastavničko vijeće srednjih škola	30. listopada 2023.	75

	djecom i SNEP program“	škola	listopada 2023.	
14	„Seksualno nasilje nad djecom i SNEP program“	nastavničko vijeće srednjih škola	27. studenoga 2023.	41
15	„Seksualno nasilje nad djecom i SNEP ONLINE TOOL program“	roditelji	12. prosinca 2023.	80
Ukupno: 15 aktivnosti za 926 osoba				

2024.

	Naziv edukacije	Sudionici	Datum	Broj sudionika
1	„Seksualno nasilje nad djecom i protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja“	nastavničko vijeće srednjih škola	5. veljače 2024.	80
2	„Seksualno nasilje nad djecom i SNEP ONLINE TOOL“	stručni suradnici i profesori srednjih škola	12. i 13. veljače 2024.	26
3	„Seksualno nasilje nad djecom i provedba SNEP 2 – Junior programa“	učitelji, odgojno-obrazovni djelatnici i stručni suradnici osnovnih škola	19. i 20. veljače 2024.	17
4	„Programi za prevenciju seksualnog nasilja“	prosvjetni radnici osnovnih i srednjih škola	19.4.2024.	36
5	„Provedba SNEP programa“	stručni suradnici srednjih škola	6. i 7. svibnja 2024.	18
6	„Pravna perspektiva seksualnog nasilja nad djecom“	roditelji	13. svibnja 2024.	19
7	Konferencija „Šutnja je teret – glasno protiv seksualnog nasilja nad djecom“	predstavnici nadležnih tijela i institucija, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva i šira javnost	15. svibnja 2024.	286
8	„Pomoć i podrška roditeljima djece koja su	roditelji	17. svibnja 2024.	17

	preživjela seksualno nasilje“			
9	„Pomoć i podrška roditeljima djece koja su preživjela seksualno nasilje“	roditelji	20. svibnja 2024.	28
10	„Predstavljanje programa za prevenciju seksualnog nasilja“	stručni suradnici – međužupanijski stručni skup (Županijsko stručno vijeće)	21. svibnja 2024.	13
11	„Seksualno nasilje nad djecom i SNEP 2 – JUNIOR program“	nastavničko vijeće osnovnih škola	21. svibnja 2024.	15
Ukupno: 11 aktivnosti za 555 osoba				

Dodatak 9. Aktivnosti koje je Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba provela u posljednjih pet godina

	Aktivnosti koje su proveli stručni djelatnici Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Organizator	Tema
2019.	Kontinuirano stručno usavršavanje „Suradnja petkom – predavanja stručnjaka Poliklinike“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Zlostavljanje djece:
2019.	Projekt „PROMISE“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Predstavljanje rada Poliklinike i sustava zaštite djece u Hrvatskoj Osposobljavanje o forenzičkom ispitivanju djece i mladih (Mađarska)
2019.	Projekt „PROMISE“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Predstavljanje klinike Osposobljavanje o radu sa seksualno zlostavljanom djecom i mladima (Bugarska)
2019.	Projekt „PROMISE“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Terre des Homme i UNICEF Mađarska	Osposobljavanje psihologa
2019.	Osposobljavanje	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	„Samoozljeđivanje kod adolescenata, praktične smjernice za procjenu i terapijska praksa“ voditeljice dr. Jasminka Marković i dr. Jelena Srdanović Maraš, Novi Sad
2019.	Osposobljavanje	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, pravobranitelj Republike Slovenije	„Kako utvrditi istinsku volju i želju djeteta kod razvoda roditelja“ „Pristup djetetu prema dobi i zrelosti“ „Visokokonfliktni razvodi i njihov utjecaj na djecu“

2019.	Osposobljavanje	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	„Mentalno zdravlje djece i mladih – multidisciplinarni pristup u promicanju, prevenciji, dijagnostici, liječenju i rehabilitaciji“
2019.	Stručni seminar	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Centar za socijalnu skrb Split	„Gubitci i podrška u procesu žalovanja“
2019.	Osposobljavanje	Misija OEES-a u Srbiji u suradnji s Centrom za zaštitu žrtava trgovine ljudima u Beogradu, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	„Zaštita i pružanje podrške seksualno zlostavljanoj djeci“ Sudionici: Stručnjaci iz Centra za zaštitu žrtava trgovine ljudima, centara za socijalnu skrb te ATINA-e i ASTRA-e
2019.	Osposobljavanje	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Zajednica centara za socijalni rad Slovenije	„Prepoznavanje seksualnog zlostavljanja djece“ Sudionici: Socijalni radnici, psiholozi i pravnici
2019.	Edukacija za europski projekt „VERBUM_SAT“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Razvijanje standarda za analizu forenzičkih izjava za borbu protiv iskorištavanja i zlostavljanja djece (CAE) s pristupom usmjerenim na žrtve
2019.	Osposobljavanje – Kampanja javnog zdravlja Projekt: „Nije cool biti bully“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Nasilje među vršnjacima Sudionici: Učitelji / odgojno-obrazovni djelatnici
2019.	Okrugli stol – „Partnerstvo s medijima u prevenciji samoubojstava mladih“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	
2019.	Kampanja #ItTakesAWorld/#VrijedniPažnje	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, World Vision	„Zanemarivanje djeteta: Razvojne i praktične implikacije za stručnjake“

		BiH	
2019.	Seminar za djelatnike centara za socijalnu skrb u Sloveniji	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Zajednica centara za socijalni rad Slovenije	„Posljedice svih oblika nasilja nad djecom“
2019.	Radionica za učenike 5. i 6. razreda	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Osnovna škola „22. lipnja“ Sisak	„Nasilje među vršnjacima“
2019.	Suradnja sa sudovima i državnim odvjetništvima na ispitivanju djece za potrebe sudskih postupaka	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	
2020.	Međunarodni stručni skup „Pandemija bolesti COVID-19 i mentalno zdravlje djece i adolescenata: prijetnja i prilika“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Poliklinika Kocijan Hercigonja	„Povezani za dobrobit djece: Multidisciplinarni pristup u dijagnostici i liječenju traume iz djetinjstva u obiteljskom okružju“
2020.	Osposobljavanje	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Hrvatska psihološka komora, Grad Zagreb	Predavanje za volontere dežurne telefonske linije za psihološku podršku tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19
2020.	Interaktivno predavanje za stručnjake koji rade s djecom	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	„Zlostavljano i zanemareno dijete“
2020.	III. hrvatski kongres o prevenciji i ranom otkrivanju kroničnih bolesti	Međunarodna interdisciplinarna udruga za kronične bolesti (MIUKB)	„Zlostavljanje i trauma“
2020.	20. međunarodna konferencija o integriranoj skrbi (ICIC20)	Međunarodna zaklada za integriranu skrb (IFIC), Dom zdravlja Zagreb, pod okriljem Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, Grada Zagreba,	„Multidisciplinarni i međusektorski sustav zaštite djece: Model dobre prakse u dugoročnom zdravlju i dobrobiti“

		Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta Libertas, u sklopu hrvatskog predsjedanja Vijećem EU-a 2020. (HR PRES 2020)	
2020.	Edukacija za europski projekt „VERBUM_SAT“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Razvijanje standarda za analizu forenzičkih izjava za borbu protiv iskorištavanja i zlostavljanja djece (CAE) s pristupom usmjerenim na žrtve
2020.	Povjerenstvo za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih u Zagrebu tijekom i nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19	Centar za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Gradski ured za zdravstvo	
2020.	Edukacija za psihologe volontere na liniji za psihološku podršku	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Hrvatska psihološka komora uz potporu Grada Zagreba	Psihološka podrška tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19
2020.	Europska kampanja „Odgovorni zajedno“	Dom za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“	Okrugli stol „Elektroničko nasilje i uhođenje“
2020.	Edukacija za sudce i državne odvjetnike za maloljetnike u Crnoj Gori	Centar za edukaciju pravosudnih dužnosnika i državno tužiteljstvo u Tivtu, u suradnji i uz financijsku potporu Veleposlanstva SAD-a u Podgorici, Ureda Vlade SAD-a za međunarodnu borbu protiv narkotika i za provedbu zakona	Stručna edukacija „Seksualno zlostavljanje djece i psihološki aspekti“
2020.	Okrugli stol	Poliklinika za zaštitu	„Stručnjaci i mediji

		djece i mladih Grada Zagreba, Hrvatsko novinarsko društvo	zajedno u zaštiti djece od nasilja“
2021.	Predavanje	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	„#AreTheyAlone? – Podrška za seksualno zlostavljanu djecu nakon otkrivanja i tijekom oporavka“
2021.	Edukacija – Program „Ponudi više IV“	Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Međimurske županije	„Jačanje kapaciteta stručnih djelatnika za rad sa žrtvama zlostavljanja“
2021.	Internetski seminar „TAIEX INTPA – Stručna misija o uspostavi suda za djecu na Mauricijusu“	Poliklinika za zaštitu djece i mladeži Grada Zagreba	„Seksualno zlostavljanje djece“ – Stručna misija za uspostavu sudova za djecu na Mauricijusu
2021.	Projekt „Mreža pružanja podrške i suradnje žrtvama i svjedocima kaznenih djela“ Edukacija za stručnjake u institucijama i organizacijama sustava koje se bave žrtvama i svjedocima kaznenih djela	Udruga „HERA“ Križevci i Udruga „Iris“ Bjelovar	„Zaštita djece žrtava nasilja“
2021.	Edukacija o zaštiti djece žrtava nasilja u obitelji	Udruga „HERA“ Križevci i Centar za socijalnu skrb Koprivnica	„Zaštita djece žrtava obiteljskog nasilja“ Sudionici: Stručnjaci u institucijama i organizacijama koje se bave ženama žrtvama nasilja i obiteljskog nasilja
2021.	Osposobljavanje Europski projekt „VERBUM_SAT“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Razvijanje standarda za analizu forenzičkih izjava za borbu protiv iskorištavanja i zlostavljanja djece (CAE)
2021.	Povjerenstvo za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih tijekom i nakon krize uzrokovane bolešću COVID-	Centar za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Gradski ured za zdravstvo	Redovito, kontinuirano obrazovanje stručnjaka

	19		
2022.	Tečaj za stručnjake za mentalno zdravlje koji rade s djecom	Nevladina organizacija „Vitezovi osmeha“, Novi Sad	„Klinički i forenzički pristup seksualno zlostavljanoj djeci“
2022.	Predavanje u Liječničkom zboru	Hrvatsko pedijatrijsko društvo	Predavanje stručnjaka Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba o seksualnom zlostavljanju, traumi, prevenciji i liječenju djece
2022.	Predavanje za stručnjake koji rade izravno s djecom i mladima	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Centar za zdravlje mladih Doma zdravlja Zagreb – Istok, NZJZ „Dr. Andrija Štampar“, Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež uz potporu Grada Zagreba	„Zlostavljanje, kompetencije potrebne stručnjacima koji rade s djecom“
2022.	Radni sastanak / edukacija	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, UNICEF Albanija	Osnivanje dviju institucija u Albaniji usmjerenih na pomoć i podršku zlostavljanoj i zanemarenoj djeci
2022.	Završna konferencija međunarodnog projekta „Leaving with Care – Living with Care“	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Udruga Hrabri telefon	„Potrebe djece i mladih s prethodnim traumatskim iskustvima“
2022.	Predavanje	14. europski forum o pravima djeteta	„Multidisciplinarni pristup u zaštiti djece: Iskustva Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba“
2022.	Predavanje	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	„Kako pružiti podršku djeci nakon traumatičnih događaja zlostavljanja“
2022.	Međunarodna konferencija „Međunarodna konferencija o seksualnom zlostavljanju	The Smile of the Child, Atena, Grčka	„Poniznost u razumijevanju potreba djece i mladih s

	djece“		prethodnim traumatičnim iskustvima“
2022.	Barnahus Forum – pozvana panel prezentacija, Stockholm, Švedska	Barnahus Forum	„Seksualno zlostavljanje na internetu“
2022.	Radionica	Terre des Hommes Tirana, Albanija	„Uvodna razmjena u radu s traumatiziranom djecom i mladima“
2022.	Međunarodna konferencija „Skrivena suza djetinjstva – seksualni razvoj, traume i posljedice seksualnog zlostavljanja“	Udruženje „Vitezovi osmeha“, Novi Sad	„Seksualno zlostavljanje djece“
2022.	Okrugli stol	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Klub studenata psihologije (STUP) – Filozofski fakultet	„Djecu ne donose rode – važnost spolnog odgoja i obrazovanja adolescenata“
2022.	Suradnja sa sudovima i državnim odvjetništvom u ispitivanju djece za potrebe pravosuđa	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	
2023.	Kongres – ISPCAN (Međunarodno društvo za prevenciju zlostavljanja i zanemarivanja djece) ISPCAN	ISPCAN	„Nepovoljna iskustva iz djetinjstva – možemo li bolje?“
2023.	15. kongres Hrvatskog pedijatrijskog društva HLZ-a	Hrvatsko pedijatrijsko društvo HLZ-a	„Toksični stres – zlostavljano i zanemareno dijete“
2023.	Studijski posjet	UNICEF i Terre des Hommes, uz potporu Vlade Republike Albanije, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Prezentacija rada sa zlostavljanom, zanemarenom i traumatiziranom djecom
2023.	Studijski posjet	Ministarstvo	Upoznavanje s radom

		zdravstva, Ministarstvo socijalne politike Ukrajine, predstavnici regionalne državne uprave Volyn, predstavnici regionalne vojne uprave Harkiv, Koordinacijski centar za obiteljsko obrazovanje i skrb o djeci, predstavnici Vlade Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske te Predstavništvo Ureda UNICEF-a za Ukrajinu, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Poliklinike i temama zlostavljanja, traume i liječenja
2023.	Studijski posjet / edukacija	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Udruga MOČ, nevladina organizacija za pružanje psihosocijalne pomoći žrtvama seksualnog zlostavljanja	Upoznavanje s radom Poliklinike i temama zlostavljanja, traume i liječenja
2023.	Studijski posjet	Delegacija Republike Azerbajdžan, Ministarstvo rada i socijalne zaštite Republike Azerbajdžan i UNICEF Azerbajdžan, u suradnji s Uredom UNICEF-a u Azerbajdžanu i UNICEF-om Hrvatska, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Upoznavanje s radom Poliklinike i temama zlostavljanja, traume i liječenja

2023.	Predavanje	Ured Europske komisije u Hrvatskoj	„Zlostavljanje i zanemarivanje i razvoj mozga“
2023.	Međunarodna konferencija „Skrivena suza djetinjstva – seksualni razvoj, traume i posljedice seksualnog zlostavljanja“	Udruženje „Vitezovi osmeha“, Novi Sad	Sveobuhvatna edukacija o oblicima zlostavljanja, traume i liječenja
2023.	Stručni skup	Policajska uprava MUP-a	„Komunikacija bez šuma – djeca u fokusu“
2023.	Okrugli stol	Inicijativa za pravdu	„Svaka sekunda je važna: Učinimo internet sigurnim za djecu“
2023.	13. konferencija o internetskom zlostavljanju djece „Spletno oko“	Centar za sigurniji internet Slovenije, Uprava kriminalističke policije i Udruga za informatiku	„Online seksualna viktimizacija djece i zdravstvena kriza (COVID-19); Što smo naučili?“
2023.	Stručni skup biskupijskih povjerenika „Zaštita maloljetnika i ranjivih osoba u Crkvi“	Povjerenstvo Hrvatske biskupske konferencije za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba, Hrvatsko katoličko sveučilište i Centar za promicanje dobrobiti ranjivih osoba	„Posljedice seksualnog zlostavljanja iz perspektive dječjeg kliničkog psihologa“
2023.	Predavanje	Centar za socijalni rad – Središnja Slovenija Istok	„Predstavljanje modela rada sa seksualno zlostavljanom djecom i međusektorske suradnje“
2023.	Međužupanijski stručni skup „Edukacija o mentalnom zdravlju djece i mladih“	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom te Agencija za odgoj i obrazovanje	„Utjecaj vršnjačkog nasilja na cjelokupno zdravlje, socijalnu interakciju i razvoj potencijala djece i mladih“
2023.	Predavanje	Centar Luka Ritz, Poliklinika za zaštitu	Predavanje o međusektorskoj suradnji u

		djece i mladih Grada Zagreba	području zlostavljanja i zanemarivanja djece
2023.	Zaštita mentalnog zdravlja – razmjena iskustava i dobrih praksi	Ministarstvo unutarnjih poslova	„Zlostavljanje i položaj djece i mladih“
2023.	Panel	Središnji državni ured za demografiju i mlade	„Seksualno zlostavljanje i mentalno zdravlje obitelji“
2023.	Panel	Zdravstveni centar	„Zdravstveni rizici za djecu i mlade – koliko uzimamo u obzir zlostavljanje djece?“
2023.	Predavanje	Europska komisija u Hrvatskoj	„Pravni okvir za kazneni progon zlostavljanja na internetu“
2023.	Edukacija o mentalnom zdravlju djece i mladih	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom te Agencija za odgoj i obrazovanje	„Što učiniti kada nam se dijete povjeri?“ Razgovor s djetetom i suradnja s roditeljima i sustavom“
2023.	Edukacija za studente	Klinička sekcija Kluba studenata psihologije „Feniks“ – Hrvatski studiji	„Klinički psiholog u radu s traumatiziranom djecom“
2023.	Okrugli stol „Međugeneracijski prijenos nasilja“	Krapinsko-zagorska županija	„Međugeneracijski prijenos zlostavljanja/traume“
2023.	Osposobljavanje	Društvo za psihološku pomoć Zagreb	„Psihosocijalno savjetovanje djece i mladih na temelju znanja o traumi zlostavljanja“
2023.	Predavanje	Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka	„Što učiniti kada nam se dijete povjeri?“
2023.	Projekt „Živjeti zdravo“, Hrvatski zavod za javno zdravstvo	Edukacija za odgojno-obrazovne djelatnike u okviru programa	„Trauma kod djece i mladih“ i „Podrška djeci i mladima na temelju znanja

		PoMoZi Da Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo	o traumi“
2023.	Predavanje	Studijski centar socijalnog rada	„Zanemarivanje i emocionalno zlostavljanje djece“
2023.	Stručni skup zagrebačkih ravnatelja osnovnih škola	Gradski ured za obrazovanje Grada Zagreba	„Dobrobit djece i mladih danas – stanje, rizici, mogućnosti, intervencija“
2023.	PROMISE III Osposobljavanje u sklopu studijskog posjeta (nastavak edukacije) za pokretanje Barnahusa za Cipar	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba; Nada za djecu	Zlostavljanje, seksualno zlostavljanje, međusektorska suradnja, forenzičko ispitivanje
2023.	Potpisivanje Ugovora o partnerstvu: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba i ISPCAN (Međunarodno društvo za prevenciju zlostavljanja i zanemarivanja djece)	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba Sastanci sa sudovima i državnim odvjetništvom u ispitivanju djece za potrebe pravosuđa	
2024.	Završna konferencija projekta „Preživjeti, savladati i podržati žrtve kaznenih djela“ – „S. O. S. za žrtve“	Udruga Bijeli Krug Hrvatske	„Kako sudjelovanje u kaznenom postupku utječe na neurološki razvoj djece i mladih – spoznaje, činjenice i mogućnosti“
2024.	Stručno osposobljavanje u sklopu projekta / Dječja kuća – Barnahus Slovenija	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	Forenzičko ispitivanje, pristup zlostavljanoj djeci, seksualno zlostavljanje, procjena dječjih iskaza
2024.	III. MUZZA Tjedan znanosti	Udruga MUZZA i Sveučilište u Zagrebu	„Nasilje među djecom i mladima ili što ne radimo ispravno?“
2024.	Posjet međunarodne delegacije predstavnika ISPCAN-a (Međunarodno društvo za prevenciju zlostavljanja i zanemarivanja djece) i predstavnika	Rektorat Sveučilišta u Zagrebu ISPCAN (Međunarodno društvo za prevenciju zlostavljanja i	„Zlostavljanje, s naglaskom na seksualno zlostavljanje“

	Rektorata Sveučilišta u Zagrebu Gabriel Otterman, član odbora ISPCAN-a i viši predavač u Nacionalnom centru Barnafid o nasilju nad djecom, Švedska Okrugli stol: Rektorat Sveučilišta u Zagrebu, ISPCAN, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	zanemarivanja djece) Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba	
2024.	Osposobljavanje za specijalizante dječje i adolescentne psihijatrije	Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba (Udruženje za dječju i adolescentnu psihijatriju – ZOMP)	Trauma zlostavljanja: Tjelesno i seksualno zlostavljanje djece i adolescenata; Procjena traume zlostavljanja kod djece i adolescenata; Posttraumatski simptomi i PTSP kod djece i mladih; Liječenje traume zlostavljanja i rad s nenasilnim roditeljima